

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 76

Oricât de straniu ar părea, cititorul mediu (și nu numai el) se simte aproape insultat intelectual când i se spune că acel altceva de dincolo de text pur și simplu nu există. O atare absență i se pare scandaloasă, textul însuși devine ininteligibil, autorul, condamnat pentru că nu vrea să spună nimic (deși spune). Acceptarea literalității poeziei (și modificarea în consecință a imaginației lecturii) este prima și poate cea mai însemnată condiție a receptării adecvate a lirismului modern.

Desigur, tentația interpretării apare, ea poate fi chiar foarte puternică; fără ea nici nu s-ar putea naște acea senzație de bogăție semantică inepuizabilă gata să se reverse, să explodeze, să disloce, prin forța ei misterioasă, categoriile limbajului. Orice interpretare particulară se va lovi însă de conștiința posibilității unui număr indefinit de interpretări cel puțin tot atât de justificate. Ambiguitatea poeziei moderne (dimensiune a înseși conștiinței moderne a poeticului) este rezultatul direct al unei lecturi literale.

(text adaptat după Matei Călinescu, **Conceptul modern de poezie**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?
- Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre *rolul literaturii* în formarea unui tânăr? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 77

Etnogeneza românilor apare ca având trei componente fundamentale: substratul geto-dac; stratul roman; adstratul slav. Limba română este o limbă latină, structura gramaticală și cea mai mare parte a fondului principal de cuvinte (60%) fiind de origine latină. Formarea poporului român a urmat aceleași faze ca și etnogeneza italienilor, francezilor, spaniolilor și portughezilor. Și în cazul acestor popoare se întâlnesc cele trei componente de bază: substrat, strat și adstrat. [...]

Odată cu încheierea etnogenezei românilor, în secolele VIII-IX, apar și primele mențiuni în sursele externe despre români. În aceste izvoare, ei sunt denumiți vlahi, valahi, volohi, blachi, variantele unui termen care, după ce a desemnat un trib celt, a fost folosit de vechii germani pentru a-i numi pe romani și galii romanizați și a sfârșit prin a fi folosit pentru a-i numi pe locuitorii Peninsulei Italice. Din lumea germană, el a trecut apoi în cea slavă, pentru a-i desemna pe romanici, iar de aici la bizantini, și de la ei în alte zone etnoco-culturale.

(text adaptat după Florin Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Ce tip de text este acesta? Argumentează-ți răspunsul.

2. *Cunoașterea istoriei naționale* prezintă interes pentru noi, cei de azi? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 78

Dar mai cu seamă îmi amintesc de o după-amiază de vară, când toată casa dormea. Am ieșit din odaia noastră, a fratelui meu și a mea, și, de-a bușilea, ca să nu fac zgomot, m-am îndreptat spre salon. Aproape că nu-l cunoșteam, căci nu ni se îngăduia să intrăm decât la zile mari sau când aveam musafiri. Cred, de altfel, că în restul timpului ușa era încuiată cu cheia. Dar, de data aceasta, am găsit-o descuiată și, tot de-a bușilea, am pătruns înăuntru. În clipa următoare, emoția m-a țintuit locului. Parcă aș fi intrat într-un palat din basme: storurile erau lăsate și perdelele grele, de catifea verde, erau trase. În odaie, plutea o lumină verde, irizată, ireală, parcă m-aș fi aflat dintr-o dată închis într-un bob uriaș de strugure. Nu știu cât timp am rămas acolo, pe covor, respirând anevoie. Când m-am deșteptat, am început să înaintez cu grijă pe covor, ocolind mobilele, privind cu nesaț măsuțele și etajerele pe care se aflau așezate fel de fel de statuete, ghiocuri, sticlute de cristal, cuțite de argint, privind mai ales oglinzile mari, venețiene, în ale căror ape adânci și clare mă regăseam altfel, mai crescut, mai frumos, parcă eu însumi înnobilat de lumina aceea ajunsă acolo dintr-o altă lume.

(Mircea Eliade, **Memorii**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile autorului în textul de mai sus.
- Ce tip de text este acesta (nativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.
- Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Motivează-ți răspunsul.

2. Folosind ca punct de plecare următoarea afirmație a lui Mircea Eliade, susține, cu argumente, opinia ta despre *relația omului cu timpul*: „regăseam întotdeauna aceeași plenitudine, în care mă lăsam să alunec ca într-o clipă fără durată, fără început și fără sfârșit”.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 79

Cred că aveam patru sau cinci ani când, atârnat de mâna bunicului, am zărit, printre pantalonii și rochiile care înaintau agale, la căderea serii, pe Strada Mare, o fetiță cam de vârsta mea, purtată și ea de mână de un bunic. Ne-am privit amândoi, adânc în ochi, și, după ce-a trecut, m-am întors s-o mai privesc, și am văzut că întorsese capul și se oprise. Au trecut așa câteva clipe, până ce bunicii ne-au tras pe fiecare după sine. Nu știam ce se întâmplase cu mine. Simțeam doar că se întâmplase ceva extraordinar și hotărâtor. Într-adevăr, chiar în seara aceea, am descoperit că mi-era destul să evoc imaginea de pe Strada Mare, ca să mă simt lunecând într-o beatitudine nemaicunoscută, pe care o puteam prelungi indefinit. În lunile care au urmat, evocam imaginea cel puțin de câteva ori pe zi, mai ales înainte de a adormi. Simțeam cum tot trupul se adună într-un fior cald, apoi încremenește și, în clipa următoare, totul dispare în jurul meu; rămâneam suspendat ca într-un suspin nefiresc, prelungit la infinit. Ani de zile, imaginea fetei de pe Strada Mare a fost ca un fel de talisman secret, căci îmi îngăduia să mă refugiez instantaneu în fragmentul acela de timp incomparabil.

(Mircea Eliade, *Memorii*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?
- Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre scrierile de tip memorialistic? Argumentează-ți răspunsul.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 80

Naratorul călinescian este [...] un specialist (ne vom mai întâlni cu el în cursul romanului, când va dovedi, pe rând, competență muzicală, plastică „petele rumene din obraji unei fete zăgăzite, probabil, în acuarelă, deveniseră, în ulei, prin neînțelegerea procesului de difuziune a luminii, niște lacuri de rubin fără nici o legătură cu restul” - psihologică, sociologică, estetică și așa mai departe) și apelează la un limbaj profesional și chiar ușor pedant. Universala și magica știință a lui Balzac apare aici sfărâmată în nenumărate științe speciale, fiecare cu vocabularul ei. Locul chiromantului l-a luat expertul și pe al poetului romantic, documentaristul. Metoda lui Balzac ni se poate părea astăzi naivă; a lui G. Călinescu este însă artificială și extravagantă. Exactitatea de la Balzac ținea un eșafodaj complicat, în care fiecare element se lega de celelalte, participând la spiritul întregului; la G. Călinescu ea este mai curând o erudiție fastidioasă și un scrupul excesiv. În fine, dacă Balzac are vocația de a crea viață, G. Călinescu o are pe aceea de a comenta. Balzacianismul romanului călinescian nu este numai polemic, ci și, prin excelență, critic.

(Nicolae Manolescu, *Ochiul esteticului*
în *Arca lui Noe, eseu despre romanul românesc*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?
- Ce tip de text este acesta (narrativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre modul în care perspectiva narativă influențează lectura unui roman? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 81

În epoca noastră marcată de televiziunile comerciale, *poporul* a preluat puterea prin intermediul telecomenzii și a cerut să se vadă *pe sine* la TV, nu (doar) moderatori, intelectuali și *showmen* profesioniști. Au apărut așadar producții în care protagoniștii sunt oameni obișnuiți: uneori puși în situații-limită (precum în transmisiuni de tipul *Survivor*), alteleori în situații de viață cotidiană (precum în emisiunile despre bărbați care își înșală nevestele, despre familii care fac *schimb de mame* etc.). Iluzia realității i-a dat publicului satisfacția că a devenit cu adevărat personajul principal la TV. [...]

Emisiunile de acest tip – plus marele număr de concursuri gen *și tu poți deveni vedetă* – au închis cercul și sunt semnul clar al crizei finale prin care trece *televiziunea-așa-cum-o-știam*: telespectatorii – protagoniști, se privesc *pe ei înșiși* cu problemele lor cu tot și vor sfârși prin a se plictisi de această oglindire mediatică a banalității. Același fenomen se petrece pe internet. Oricine este un potențial *producător de conținut* pe care îl poate plasa în rețea. Prin intermediul unui blog, oricine poate deveni *autor*, făcându-și publice impresiile și ideile, povestind ce a visat azi-noapte sau dacă micul dejun i-a provocat indigestie, comentând filme și cărți, exprimându-și opiniile politice ș.a.m.d.

(Mircea Vasilescu, **lar moare cultura?**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
- Cărui stil funcțional îi aparține textul? Argumentează, pe scurt, răspunsul.
- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?

2. Care este opinia ta despre ideile susținute de Mircea Vasilescu? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 82

A nu răspunde la telefonul mobil devine tot mai des o adevărată infracțiune. Este clar, vrei să ascunzi ceva. Poate fi și un semn evident al răcirii relației (de prietenie sau dragoste), chiar al inamiciției. Căci telefonul, devenind mobil, are drept principal scop acela de a-l plimba cu tine peste tot. Dar oare telefonul mobil nu-ți îngreuează libertatea, făcându-te disponibil mereu pentru toată lumea? Mobilul a devenit azi un obiect indispensabil oamenilor, dar nu sunt deloc sigur că asta îi face mai fericiți. Mai implicați în concret, da, dar și mai puțin visători, căci realitatea trage de noi cu fiecare apel pe care-l recepționăm.

Odinioară, comunicarea își păstra magia unică. Declarațiile de dragoste se făceau altfel decât la telefon sau printr-un mesaj (*te plak eshti foarte funy eshim together la un suk?*). Oamenii își trimiteau scrisori care erau transportate cale de sute și mii de kilometri în poștalioane sau vagoane de tren, ajungând la destinatar după săptămâni, dacă nu după luni bune. Acea comunicare cred că avea cu adevărat valoare. Era așteptată și prețuită. E minunat că am ajuns la un stadiu al comunicării în care ea este liberă, abundentă, dar întrebarea e dacă nu cumva această inflație degradează calitatea informației, făcând-o tot mai obositoare pentru om.

(Codruț Constantinescu, **Superofertă: comunicare nelimitată**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?
- Consideri că registrul stilistic utilizat (*standard, specializat, colocvial* etc.) este adecvat scopului comunicării? Motivează-ți răspunsul.

2. Exprimă-ți, pe baza valorilor și convingerilor personale, un punct de vedere pro sau contra ideilor susținute de Codruț Constantinescu.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 83

Există cărți pe care după ce le-ai citit îți e ușor să le împrumuți: deși au fost utile sau ți-au procurat plăcere, nu ți-au atins inima și nici înstrăinarea lor nu te-ar îndurera. Cu totul altfel se întâmplă cu cele de care te-ai îndrăgostit sau care s-au legat de o perioadă din viața ta în așa fel încât au devenit obiecte de atașament indestructibil. Pe acestea le ții în bibliotecă pe un anume raft, le ieși din când în când și le răsfoiești, la lumina discretă a serii, mai degrabă duminica. [...]

Răsfoind albumul *Farmecul discret al Bucureștilor*, am avut imediat certitudinea că mă aflu în fața unei asemenea cărți de suflet, *pe care nu o împrumuți*. Titlul îți dă deja sugestia unui răgaz privilegiat, învăluit în catifeaua parfumată a unor imagini de altădată. [...]

„Farmecul” Bucureștilor este pentru mulți dintre noi, persoane active, tocmai aglomerația pe care o dă orice capitală: deși e poluat, Bucureștiul e locul în care toate se întâmplă; deși e atât de zgomotos, posedă în însuși acest permanent bruiat un tumult care e viața, de nestăpânit. E un rău necesar, spunem atunci. Și ne place, deși oftăm. Acesta e „farmecul” orașului în care trăim azi sau pe care-l traversăm adesea, venind din provincie, și e un farmec foarte superficial, dacă nu de-a dreptul fals. Pentru că el ignoră Istoria.

(text adaptat după Serenela Ghițeanu, *Memorie urbană – Declarație de iubire*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?
- Ce tip de text este acesta (nativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.

2. Exprimă-ți un punct de vedere pro sau contra ideilor susținute de Serenela Ghițeanu.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 84

Mii de oameni din toată lumea străbat mii de kilometri, ca să vadă piramidele și să pătrundă, cu un fior de evlavie, în interioarele lor vechi de mii de ani. [...]

În vremea asta, chiar lângă ei, la îndemână, așteaptă, liniștită și modestă, fără puzderie de turiști care să caște gura la ea și să se pozeze veseli alături de ea, una dintre cele mai mari și mai inexplicabile minuni create vreodată de mintea omului: cartea. Mai aproape de cer decât orice piramidă, mai misterioasă decât orice construcție care dăinuie timp de milenii, mai atrăgătoare decât orice sit arheologic. [...] Contemporane cu Parthenonul și Erechteionul de când erau nou-nouțe, există încă și Dialogurile lui Platon. Nepăzite, fără bilet de intrare și program de vizitare, fără interdicția de a le atinge, fără schele ale restauratorilor. Sunt întregi, splendide, stau acolo unde vrei să le ții, lângă templu sau lângă tine. Nu ruinate, ci îmbogățite de timp. Nu din piatră, ci din cuvânt, materie primă pur și simplu eternă. Adică indestructibilă și inepuizabilă.

Cartea: concurând, în cursa timpului, cu templul, cu piramida, cu orice construcție omenească și câștigând detașat, fără ca măcar să gâfâie. Victoria ei e tăcută. Asemenea dragostei adevărate, nu se laudă și nu se umflă de mândrie.

(text adaptat după Ioana Pârvulescu, ***Simplu elogiu al cărții***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile autorului în textul de mai sus.
- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.

2. Crezi că azi, în epoca internetului, a comunicării (practic) nelimitate, cartea mai este importantă pentru om? Susține-ți, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 85

Indiferent cum se numește – profesor de literatură sau profesor de lectură – profesorul care îi inițiază pe elevi în tainele textului literar trebuie să dețină, se pare, anumite calități, pe care, cu puțin efort rațional, le poate enumera oricine: o cultură generală și de specialitate întinsă și solidă, sensibilitate, imaginație/creativitate, deschidere către multiplicitatea interpretativă etc., pe lângă o foarte bună cunoaștere a fenomenului literar în sine, a istoriei și criticii literare, respectiv a didacticii generale și specifice. La care se adaugă, firește, calități indispensabile oricărei comunicări didactice reușite, indiferent, așadar, de specialitatea profesorului: talent și tact pedagogic, disponibilitate pentru comunicarea interpersonală, inventivitate și spontaneitate, intuiție și reflexivitate.

(text adaptat după Emanuela Ilie, ***Didactica literaturii române***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Ce tip de text este acesta (nativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.
- Consideri că registrul stilistic utilizat (*standard, specializat, colocvial* etc.) este adecvat scopului comunicării? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre calitățile necesare unui profesor de succes? Susține, cu argumente, opinia exprimată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 86

— Dacă – prin absurdul unui univers concentraționar – Istrati ar fi interzis, v-ați înscrie în tabăra celor care ar milita pentru reabilitarea lui? Dacă da, care ar fi argumentul?

— Aș putea spune și eu, ca și dvs., că Istrati nu este azi un scriitor interzis. E vreun scriitor azi interzis? Nu-i niciunul. Dar, dacă observăm că n-avem nicio ediție de opere complete Istrati, că n-avem un grup de cercetare care să se ocupe de opera lui, de biografia lui, de relațiile lui personale, literare, intelectuale, politice, parcă aș vorbi despre interdicțiile tacite. [...]

Dacă privim la întâmplările din patrimoniul nostru național, la avuția noastră culturală, observăm cum sunt lăsate să moară monumente arhitecturale, biblioteci, opere, scriitori... Nu militez doar pentru *reabilitarea lui Istrati*, cum spuneți, încerc să militez pentru un șir de recuperări obligatorii.

(Istrati fixează geografia literară a Bărganului în *Jurnalul național*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Ce tip de text este acesta? Motivează-ți răspunsul.
- Cine ar putea fi receptorul textului dat?

2. Care este opinia ta despre „avuția noastră culturală” actuală amintită și în text? Susține, cu argumente, opinia exprimată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 87

Desigur, esența libertății o constituie lipsa constrângerii, ieșirea de sub orice autoritate percepută ca un obstacol în calea propriei realizări. Acțiunea umană liberă, lipsită de constrângere, nu se poate manifesta însă ca și cum individul ar fi singur sau ca și cum de la el ar emana atât existența realității, cât și existența celorlalți indivizi umani. De aceea, poziția individului în cosmos și în societate implică asumarea, prin cunoaștere, a faptului că, independent de voința sa, există cosmosul și societatea, iar existența sa se definește în funcție de ele. El trebuie apoi să raporteze libertatea sa la noțiunile de *bine* și de *rău*, admițând că libertatea trebuie să se înscrie în sfera binelui, dincolo de acesta, în sfera răului înscriindu-se abaterea, adică libertatea rău înțeleasă sau libertinismul.

(text adaptat după Ioan Oprea, ***Elemente de filozofia limbii***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile autorului în textul de mai sus.
- Ce tip de text este acesta (nativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.
- De ce *libertatea* trebuie să se înscrie în sfera binelui, iar *libertinismul*, în sfera răului?

2. Care este părerea ta despre libertate? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 88

Pe 21 aprilie, a avut loc la Paris lansarea primei biblioteci digitale universale. Proiectul urmărește strângerea documentelor din patrimoniul universal, text, foto, audio și video, cu obiectivul declarat, la inaugurarea bibliotecii, de a reduce falia dintre Nord și Sud. [...]

Biblioteca digitală universală, disponibilă gratuit on-line la adresa www.wdl.org, are o interfață în șapte limbi de circulație: arabă, engleză, franceză, spaniolă, rusă, chineză și portugheză. Documentele cuprind 40 de limbi și dialecte – iar demersul este abia la început. [...] Proiectul digital va strânge materialele (text, audio și video în limba de origine), dar comentariile vor putea fi postate în orice limbă sau dialect. [...]

Biblioteca digitală mondială este primul demers universalist oficial, dar nu reprezintă și singura inițiativă de acest fel. Google Books, lansat în urmă cu 4 ani, a adunat până în prezent circa 7 milioane de lucrări, în urma unor acorduri cu universități americane și europene. [...]

Apoi, trebuie menționat un alt proiect important, Europeana, biblioteca digitală a Europei, lansată la sfârșitul lui 2008. Pe portalul www.europeana.eu, cu interfețe de navigare în limbile statelor membre UE, deci și în română, se află peste 2 milioane de materiale, dintre cele care nu necesitau obținerea de drepturi de autor pentru publicare.

(Ovidiu Drăghia, ***Biblioteca universală digitală***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce tip de text este acesta (de exemplu: *narativ, descriptiv, argumentativ, informativ*)? Motivează-ți răspunsul.
- Care este scopul unei biblioteci digitale universale?

2. Care este opinia ta despre utilitatea transpunerii în format electronic a patrimoniului cultural al umanității? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 89

PIETRO (clătinându-se în cuget ca un om care a avut țeasta despicată): Cavalere, crezi oare cu adevărat că eu pot schimba oamenii...?

CELLINO: Da... Numai simplul fapt că se poate descoperi că există oameni ca dumneata pe lume și sporește puterile, limpezește gândurile... Am văzut o dată, la o lecție la Padua, niște pilitură de fier asemenea cu cenușa, risipită pe o foaie de hârtie... Profesorul a apropiat dedesubt un magnet și atunci această pilitură a căpătat pe hârtie o formă de crin cu două capete... Fiecare fir de praf de fier alerga singur pe hârtie ca să-și găsească locul în această floare neagră... Sunteți ca acel metal neasemănat, conte... prezența voastră are darul să aleagă, conte.

PIETRO (după ce a zâmbit amar, rămâne pe gânduri): S-ar putea să fie o urmă de adevăr, însă dumneata nu ai spus totul... [...] Dacă dumneata ai fost schimbat de magnetul care socotești că sunt eu, e mai ales fiindcă în dumneata era un metal bun [...]

(Camil Petrescu, **Act venețian**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce tip de text este acesta? Motivează-ți răspunsul.
- Care este atitudinea lui Cellino față de Pietro în secvența de dialog citată?

2. Care este opinia ta despre rolul mentorului în evoluția omului tânăr? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 90

Aș putea acum să-i fiu mamă băiețelului de care eram îndrăgostită acum aproape douăzeci de ani. Țin minte perfect mutra lui de șoarece cu urechi mari, pielea lui mătăsoasă și tuciurie, mâinile de culoarea tutunului, cu unghii tăiate din carne (ceea ce detestam la alții, nu la el și nici la Dana), cămășile lui impecabile, cu pătrățele mici albastre și albe, cu gulerul și manșetele albe prinse cu nasturi. Lansase chiar o modă în școală, după o săptămână de cicăleli aveam și eu guler și manșete făcute de mama. Ajunge să focalizez acum și, în timp ce toate celelalte mii de lucruri ale trecutului (și prezentului) se aburesc [...], apare figura lui pe care am învățat-o pe de rost, așa cum înveți o poezie pe dinafară (*by heart*), aducându-mi-l, o vreme, de zeci de ori pe zi înaintea ochilor, să nu-l uit așa cum, odată, pe când eram mai mică, avusesem cumplita revelație a faptului că tot ce-i în jurul meu va dispărea cândva și, ajungând acasă, o *învățasem* pe mama *pentru totdeauna*.

(text adaptat după Simona Popescu, *Exuvii*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile acestuia în textul de mai sus.
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.

2. Care este părerea ta despre prietenii din copilărie? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 91

Lucian Blaga definea omul drept ființă creatoare. Mircea Eliade scria că prin creativitate și imaginație putem depăși tragismul existenței umane.

Există o diferență semnificativă între a fi creator și a fi creativ. Prin creație, dăinuiești, în vreme ce prin creativitate, insuflă. [...]

Dintre toate expresiile culturii, arta încurajează cel mai elocvent creativitatea. Literatura, teatrul, filmul, fotografia, pictura, sculptura, arhitectura, muzica, dansul etc., toate au la bază creativitatea și caută să abolească limitele. Artă ca *mimesis* (imitare), ca reprezentare apare la Aristotel [...]. Creativitatea nu este în posesia artei, ci ea se manifestă pretutindeni, în viață, în univers și în lume. La rândul ei, știința încurajează creativitatea. Descoperirile lui Albert Einstein au la bază creativitatea. Preocupările creative sunt fundamentale și primează în fața lecturii părerilor altora, conform cu Einstein. Una dintre maximele sale sugerează interdependența dintre creativitate și originalitate: „[...] Secretul creativității este de a ști cum să-ți ascunzi sursele.”

Indiferent de domeniul în care lucrezi, cultivă creativitatea!

(Mircea Iltu, *Epistola a XII-a* în *Opinia națională*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.
- Care este legătura dintre creativitate și originalitate, în opinia lui Albert Einstein?

2. Care este părerea ta despre rolul artei în modelarea sensibilității umane? Susține, cu argumente, răspunsul prezentat.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 92

Tu este un mod de a reformula – în condiții de intimitate – instituția respectului. Dimpotrivă, inflația tutuielii instituie indiferența, stereotipia, griul. Spațiul dintre oameni devine monoton, ierarhiile se șterg, nuanțele sufletești ale comunicării devin irelevante. Tutuiala reduce totul la *orizontală*. În aparență, ea face dialogul mai direct, în realitate, îl sărăcește.

Din când în când, mi se pare că o mulțime din relele cotidiene sunt rezultatul unei proaste administrări a tutuielii, efectul exceselor ei. Guvernanții îi tutuiesc cu autoritară nonșalanță pe gazetari, gazetarii îi tutuiesc sprintar pe guvernanți, miniștrii tutuiesc instituțiile, instituțiile îi tutuiesc pe cetățeni, cetățenii se tutuiesc între ei și toți laolaltă ne tutuim cu Europa. Diferențele, demnitățile, eticheta, protocolul – sunt demodate. Ne scufundăm în omogenitatea lui *tu*, iar *tu* evoluează semantic spre *nimeni*. Nu ne-ar strica un pic de ștaif. Nu ne-ar prinde rău o scurtă epidemie de politețe.

(text adaptat după Andrei Pleșu, **Tutuiala**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cui i s-ar putea adresa textul citat?
- Care este opinia autorului despre *tutuială*?
- Care este sensul formulei *epidemie de politețe*?

2. Care este opinia ta despre adresarea cu *tu* și/ sau *dumneavoastră*? Susține, cu argumente, opinia prezentată, valorificând exemple din comunicarea cotidiană.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 93

Cum mă așez în fața televizorului, simt că intru într-un regim de grădiniță sau de internat. În toată clipa se aude colocvialul, dar imperiosul „haideți”. „Haideți acum să vedem..., să vorbim..., să aflăm...” sau chiar „haide” etc. Expresiile reprezintă, bănuiesc, traducerea englezescului „let’s”. Dar, în românește, ele sună a ordin de încolonare adresat, imparțial, publicului și invitaților emisiunii. Tineri prezentatori de știri sau moderatori, toți la fel de suverani, par să ne ordone încotro să privim, cât să auzim, unde și când e potrivit să ne concentrăm atenția. Un fel de guvernante mediatice, ei fac impetuos program de vorbire invitaților, program de receptare publicului. N-am auzit niciodată pe vreunul dintre ei spunând „vă propun acum să...”, „vă invit să...”. Li se par probabil expresii prea lungi ori prea puțin persuasive, mai fără vlagă, decât șfichiul lui „haideți...” Iar timpul trebuie economisit la sânge, ritmul nu trebuie să scadă [...]. De câte ori îl aud, îmi vine să-mi eliberez cotul de glasul diriguitor, să revendic distanța ce mi se cuvine față de omul din platou și materialul său.

(Anca Manolescu, *Haideți – clișee trendy și ideologii mincinoase*,
în *Dilema veche*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- a. Cui i s-ar putea adresa textul citat?
- b. Care este opinia Ancăi Manolescu despre utilizarea excesivă a formulării imperative *haideți* în cadrul emisiunilor de televiziune?
- c. Ce formule ar prefera să audă autoarea de la moderatori?

2. Care este opinia ta despre *rolul moderatorilor/ prezentatorilor de televiziune*? Susține, cu argumente, opinia prezentată, valorificând și propria experiență de telespectator de emisiuni informative/ de știri.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 94

Nu, nu văd în teatru un mijloc lesnicios de a face literatură. Teatrul – alături de poezie și proză – este însăși LITERATURA și merită aceeași atenție. Și fiind literatură, nu-ți aduce decât măcinare de creieri la morile când de apă, când de vânt – o măcinare din care dacă nu se alege multă făină, oricum se alege praful de autor. Dar asta e și plăcerea lui, să se dăruiască morilor de apă și de vânt. Adică să viseze replici în păpuriș, cu speranța că păpurișul va deveni cândva hârtie și aceasta se va fabrica gata scrisă, cu aceste replici și cu problema penuriei mondiale rezolvată.

Știam că pornind de la mine o să ajung la restul lumii și la problemele cele mai acute. Cine pe cine înghite, unde s-a mai găsit o vână de petrol, unde dai și unde crapă. Așa mi se întâmplă întotdeauna.

(Marin Sorescu, **Seminar de dramaturgie și teatrologie**
în volumul **Răceala**, 1994)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cui i s-ar putea adresa textul citat?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Care este opinia lui Marin Sorescu despre teatru?

2. Ți place să citești piese de teatru sau preferi să le vezi reprezentate pe scenă? Argumentează-ți preferința.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 95

Visez demult să râd *cu gura până la urechi*, așa cum reușeam în copilărie la filmele mute, la clovneriile circului, la giumbușlucurile motanului Mișu, sau când cădea cu *zgaibaracele-n sus* pe zăpadă Coana Victoria vizavi de casa bunicilor. Râsul eliberator, râsul cinstit, râsul zdravăn, râsul sănătos, fără teamă de nimeni și nimic, un soi de râs cosmic, căzând pe pământ ca ploaia, dansând frenetic pe reliefurile tragismului, așezându-se-n straturi ca neaua. Dezghiocare a făpturii, rupere de zăgazuri, exfoliere, dezmarginire, extazul golirii, al evacuării reziduurilor sufletești... Să râzi din plin – ce fericire!

Ei bine, întrebați-vă de când n-ați mai râs așa? [...] Copleșiți de toxine la propriu și la (des)figurat, învârtoșați de dușmănia și suspiciunea generală, facem parșiv cu ochiul, ne ferim privirea lăăturiș, ne sufocăm de furie neputincioasă, în loc să *ne dăm pe spate*, pur și simplu, de râs.

(Dan C. Mihăilescu, **Oare mai știm (sau mai vrem) să râdem?**
în **Viața Literară**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce forme ale râsului evocă autorul?
- Ce se opune, în viziunea autorului, râsului sănătos?
- La ce *toxine* se referă textul?

2. Care este opinia ta despre *importanța râsului în viața cotidiană*? Sustine, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 96

Îi plâng pe tinerii care n-au întâlnit la timp, în viața lor, un astfel de om în care să creadă, un om în stare să-i pasioneze până la a le modifica viața. E un noroc pe care merită să-l plătești cu toate entuziasmele, oricât ar părea ele de excesive, imprudente sau ridicole în ochii străinilor [...].

Sunt unii oameni destinați să comunice direct cu tinerii, prin anumite valori pe care le realizează viața lor, prin anumite sensuri de gândire sau de sensibilitate pe care le exprimă scrisul lor. Înțelegerea între generații este aproape totdeauna grea, dacă nu imposibilă, din lipsa de generozitate a bătrânilor și din excesul de fervoare al tinerilor. Este ceva opac între ei, este o incapacitate reciprocă de a se înțelege, ceea ce constituie uneori un conflict surd, domol și suportabil, dar duce alteori spre foarte grave și adânci lupte.

(Mihail Sebastian, ***Cum am devenit huligan***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- La ce *noroc* se referă autorul?
- Care este părerea lui Mihail Sebastian despre comunicarea dintre tineri și bătrâni?
- Care sunt, în viziunea autorului, greșelile pe care le fac tinerii, respectiv bătrânii?

2. Care este opinia ta despre *importanța modelelor în viața unui tânăr*? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 97

Decalogul

sau cele câteva propoziții omologate de povestitori ca amendamente la așa-zisul instinct al proprietății ce se manifestă în timp ce ascultăm, spunem sau trăim o poveste:

1) Lucrurile se întâmplă așa cum le înțelegeți, restul e alcătuit din figurile de stil ale povestitorului.

2) Dacă două povești apar undeva împreună, una din ele pune stăpânire pe cealaltă.

3) Când o poveste este proprietar și alta obiect posedat, nu e obligatoriu ca sensurile lor să fie asemănătoare.

4) Dacă ceea ce ați văzut sau ați auzit poate fi transformat în poveste, nimeni nu vă poate interzice s-o faceți.

5) Peisajul unei țări străine poate fi descris, al patriei se povestește.

6) Povestitorul, ascultătorul și eroul unei povești sunt coproprietari.

7) Corpul ne aparține altfel decât un obiect, trebuie povestit.

8) Povestea este o mică întreprindere. Desigur că există și monopoluri, concerne, trusturi, dar ea reușește să le reziste.

9) Între om, un obiect, un peisaj, o lume și povestea fiecăreia dintre acestea există o relație asemănătoare cu cea de proprietate.

10) Numai că instrumentele prin care limba exprimă relațiile de proprietate sunt imprecise și oscilante și nu știm de ce. "

(text adaptat după Mircea Nedelciu, din volumul
Amendament la instinctul proprietății)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

a. Cui i s-ar putea adresa textul citat?

b. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?

c. Care este, în viziunea lui Mircea Nedelciu, relația stabilită între povestitorul și ascultătorul/cititorul unei povești?

2. Care este opinia ta despre instinctul proprietății? Compară înțelesul curent al expresiei cu cel din fragmentul dat.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 98

Destinul cărții e confruntat cu o gravă amenințare? Mă îndoiesc. Mai întâi, experiența ne arată că emergența unui nou mijloc de comunicare și expresie nu le suprimă pe cele deja existente: cinematograful n-a înlocuit teatrul, micul ecran n-a eliminat marele ecran, nici imprimeria n-a distrus arhitectura. Omul e o ființă amfibie, care se complace în abstracțiile calculului, dar are nevoie și de revanșa fanteziei și a visului, dezvoltarea tehnologiei nu poate devaloriza și scoate din joc practicile simbolice. Cartea îmbină materialitatea prezenței fizice cu irealitatea ficțiunii. Lectura electronică e fluidă și productivă, dar mai ales când e vorba de literatură, devine, de la un moment dat înainte, prea instrumentală, prea tehnică. Simțim atunci intens nevoia să ne întoarcem la lectura tradițională, pe carte, pe o carte pe care o putem mirosi, ține în mână, mângâia cu degetele, cu care ne e posibil să încheiem un pact de intimitate. Cartea se personalizează în raport cu investiția noastră afectivă, se absoarbe parcă într-un receptacol de amintiri, devine o prelungire a eului, un semn identitar inconfundabil.

Poate de aceea constituie și un bun patrimonial, un obiect rânduit în bibliotecă, uneori legat, un element al decorului interior în care e sigilată o parcelă de viață.

(text adaptat după Paul Cornea, *Introducere în teoria lecturii*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?
- Consideri că registrul stilistic utilizat (*standard, specializat, colocvial* etc.) este adecvat scopului comunicării? Motivează-ți răspunsul.
- Care este opinia lui Paul Cornea opinia despre lectura pe suport electronic a operelor literare?

2. Care este opinia ta despre lectura cărților tradiționale („pe hârtie”), în raport cu cele în format electronic? Susține, cu argumente, opinia prezentată, valorificând și propria experiență de cititor.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 99

Fericite epoci în care înaintarea în vârstă era sinonimă cu acumularea de cunoaștere și de înțelepciune. [...] Astăzi, când suntem cu toții celebri timp de un sfert de oră, [...] este foarte greu de închipuit o astfel de progresie netulburată în arcanele artei. Cei mai mulți dintre noi abia dacă apucă să dea primul „șvung” al tinereții sclipitoare prin ea însăși, devreme și din ce în ce mai devreme. E vârsta la care ne credem geniali și imbatabili și-n care ne-nchipuim că vom rămâne astfel *forever*, că vom scrie mereu la fel de tare, orice-ar fi, că nu ne vom trăda niciodată ideile nonconformiste din junețe. [...] Un lucru e sigur: pentru literatură, [...] azi, tinerețea este vârsta de aur. Ea trebuie „înșfăcată”, cum spuneau latinii, atâta vreme cât se mai poate. Nimeni nu-ți va mai reda anii pierduți în tinerețe. Nicio justificare nu va fi valabilă, oricât de nobilă și de omenească. Ai scris sau n-ai scris. Ai înșfăcat vremea ta sau ai lăsat-o să-ți curgă printre degete. De aceea, într-un fel, n-ar trebui să ne supere excesele, aroganța, suficiența, agresivitatea tinerilor poeți.

(Mircea Cărtărescu, *Forever young*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
 - a. Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile autorului în textul de mai sus.
 - b. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
 - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
2. Care este opinia ta despre afirmația lui Mircea Cărtărescu: „Nimeni nu-ți va mai reda anii pierduți în tinerețe”? Susține-ți opinia cu argumente.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 100

Comunicarea prin limbaj este una dintre trăsăturile care definesc comunitățile umane. A exista în societate înseamnă în mod esențial a comunica. Pentru că înțelegerea de către celălalt a unui enunț rostit de cineva este rareori un scop în sine; de obicei, aceasta reprezintă baza pentru o activitate ulterioară, a cărei natură determină ceea ce consideră receptorul drept interpretare adecvată a semnificațiilor. Funcția oricărui enunț se clarifică în cursul schimburilor verbale în raport cu un context dinamic, în proces continuu de constituire prin interacțiune.

Pragmatica urmărește să răspundă unor întrebări de bun simț pe care și le poate pune orice individ dacă încearcă să analizeze ce se întâmplă atunci când este în curs de comunicare cu semenii săi. Iată câteva dintre aceste întrebări:

Ce facem când vorbim?

Cine crezi că sunt, ca să-mi vorbești așa?

De ce îl întrebăm pe vecinul de masă dacă ne poate da sarea, când este evident că poate?

Cum este posibil să spunem altceva decât ceea ce vrem să spunem?

Ce trebuie să știm pentru ca o anumită frază să nu mai fie ambiguă?

(text adaptat după Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, **Limba și comunicare. Elemente de pragmatică stilistică**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?
- Care este, în viziunea Liliane Ionescu-Ruxăndoiu, rolul comunicării realizate prin limbaj?

2. Care este opinia ta despre comunicarea verbală între adolescenți? Susține, cu argumente, opinia prezentată, valorificând propria experiență.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 101

Făceau o pereche frumoasă mama mea și tatăl meu, când ea cânta și el o acompania în surdină la vioară. M-a săgetat frumusețea lor, ca o suliță de înger trimisă să-mi deschidă ochii asupra minunii de-a avea mamă și tată, în seara când ai mei au plecat din S. Când au început să cânte, pe mine, pe fratele meu, pe alți doi-trei copii, ne-au dus în altă cameră să ne culce.

N-am adormit. Răzbăteau ca dintr-un capăt de lume vioara tatălui meu și vocea mamei, trăgănată, duioasă și înecată de tristețe. *Bătrânețe, haine grele...* Am sărit din pat și, orbecăind, m-am dus în camera unde se cânta. Bătrânul B. stătea în celălalt capăt, cu fața spre ușa pe care mă furișasem. M-am strecurat în brațele lui și-i priveam minunat pe părinții mei. Sub lumina lămpii cu benzină păreau strălucitori, luminoși, parcă erau din abur argintiu, desprinși dintr-o icoană.

Mi-era nespus de bine, am gândit înfiorat și în aceeași clipă am țipat înspăimântat: *Să nu muriți! Nu vreau să muriți.* N-am înțeles ce-a fost cu mine, nu înțeleg nici acum. Decât acea rană dintr-o dată în suflet, golul imens apărut ca o împunsătură de suliță, spaima groaznică de moartea ce avea să-i cuprindă, mă îngrozeam, pe frumoșii mei părinți.

(text adaptat după Ioan Lăcustă, **După vânzare**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile autorului în textul de mai sus.
- Ce tip de text este acesta (nativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.
- Ce anume îl face pe copilul evocat în text să țipe înspăimântat?

2. Care este opinia ta despre rolul părinților în viața unui tânăr? Susține, cu argumente, opinia prezentată, valorificând și propria experiență de viață.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 102

Limbajul revistelor de modă și al paginilor de internet consacrate aceluiași domeniu e un amestec destul de straniu de terminologie tehnică și stil colocvial, de cuvinte și expresii străine, diminutive glumețe, exclamații afective etc. Hibridul stilistic e dominat de nevoia de a marca profesionalismul redactorilor, dar și de a capta curiozitatea și emoțiile publicului (predominant feminin); în genere, e caracterizat de o căutare excesivă a noutății, a pitorescului și a originalității. În sfera modei, e de așteptat ca împrumuturile lexicale să fie foarte numeroase și ca, alături de engleza dominantă, franceza să-și fi păstrat un oarecare prestigiu, furnizând cuvinte și expresii selectate pentru conotațiile lor de stil și eleganță: [...] „varianta *très chic* – de găsit și pe la noi” (cosmopolitan.ro). Termenii ornamentali din franceză sunt adesea amestecați cu cei englezești – „adaugă șarm feminin *look*-ului tău” (ibidem) – care sunt deopotrivă tehnici și conotativi: „adaugă accente neașteptate și *glamour* și vei fi superbă!” (ibidem); „*Vintage*-ul este un *must-have* al sezonului” (stilfeminin.ro); „este suficient să adaugi câteva note subtile în cadrul *look*-ului tău”. (cosmopolitan.ro).

(Rodica Zafiu, *Limbajul chic*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine este autorul textului? Din ce perspectivă abordează tema/mesajul/ideile din text?
- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce tip de text este acesta? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre tendința tinerilor, în special, de „a-și colora” limbajul cu expresii străine? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 103

La copii, condițiile de liberă cugetare sunt realizate oarecum prin definiție. Copilul trăiește la adăpost de dificultățile vieții practice. Își poate da deci mai lesne drumul pornirilor personale. Apoi el este azi – și a fost întotdeauna – lăsat să se joace. Azi, pentru că, în mod conștient, admitem că tocmai la aceasta servește copilăria; înainte vreme, tocmai pentru că ignoram aceasta... pentru că prea ignoram totul din psihologia copilului, ca să putem avea cea mai mică poftă de a ne amesteca în viața lui. Atât pe vremea când părinții încep să înțeleagă, cât și pe vremea când preferau să nu înțeleagă nimic, copilul beneficia de libertatea gândirii. Căci cel mai mare dușman al acesteia e nevoia de a-ți câștiga existența în momentul când ai cel mai puțin poftă să te deranjezi. Aceste contratimpuri sunt cele care ne falsifică ideea pe care o avem despre noi înșine, îngenunchindu-ne personalitatea în beneficiul pieței publice. Cu toată neplăcerea sancțiunilor brutale și inabil aplicate, copilul rămâne totuși remarcabil de liber în ceea ce privește viața lui interioară.

(D.I. Suchianu, **Despre tinerețe**)

[Citește cu voce tare textul]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce tip de text este acesta (nativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- De ce poate fi considerat copilul o ființă liberă prin definiție? Selectează argumente din text.

2. Comentează raportul dintre libertatea gândirii și nevoia de a-ți câștiga existența. Utilizează atât informații pe care le oferă textul, cât și din experiența personală/ cultura ta generală.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 104

Scena culturală nu este stadion, nu ajunge mai în față cel care dă mai tare din coate. [...] Avem încă probleme de identitate și de poziționare pe piața culturală internațională. România nu a reușit să adopte o platformă de export cultural, în baza unor studii de piață care să ne indice interesul actual al publicului și tendințele. Continuăm, într-o mare măsură, să reacționăm la stimuli, în loc să avem o atitudine prospectivă, și, de ce nu, agresivă! Mai degrabă ni se întâmplă lucruri, nu le facem să se întâmple. [...] Ni se întâmplă ca Palme d'Or să fi fost câștigat de Cristian Mungiu. Ni se întâmplă ca Mircea Cărtărescu să fie considerat de Szolnay, una dintre cele mai mari edituri austriece, drept cel mai important autor pe care l-a avut în ultimii ani. [...] Cultura română în străinătate nu poate fi promovată de o singură instituție. Dacă vrem o ofensivă, trebuie să aruncăm în câmpul de luptă toate batalioanele.

(Gabriela Adameșteanu, ***Probleme de identitate și poziționare pe piața culturală internațională***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
 - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
 - b. Ce tip de text este acesta (nativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.
 - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
2. Care este opinia ta despre necesitatea promovării culturii române în străinătate? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 105

Vulgaritate generalizată, știri senzationaliste și foame morbidă de tabloid. Deși aceste lucruri există în presa oricărei țări democratice, la noi, ele par scăpate de sub control. Dar de unde vine această aplecare către carnaval?... De ce le place românilor?!

„Un ingredient esențial și specific ar putea să fie însă cultura orală a românilor”, explică Vintilă Mihăescu. „De sorginte țărănească (suntem, să nu uităm, cea mai mare, procentual, populație rurală și agricolă din Europa); aceasta constituie și o pondere covârșitoare a publicului! [...] Ceea ce reprezenta, limitat și relativ controlat, *gura satului* și ocările peste gard, acum sunt în văzul și auzul tuturor. Prototipul a fost, cred, emisiunea trupei Vacanța Mare. Televiziunea – și mass-media, în general – au inventat astfel, la noi, oralitatea de piață! Apoi au *branduit-o*. Iar acum, o vând cu succes... ceea ce numesc aici – destul de metaforic, bineînțeles *oralitate de piață* devine astfel un model cultural, în sensul antropologic al cuvântului, legitimând și structurând astfel o serie de porniri primare de obicei, cenzurate, măcar parțial, atât în lumea satului, cât și în aceea a orașului: comportamente și atitudini ce pot apărea accidental și pot fi, eventual, tolerate în spațiul privat devin model de reprezentare socială în spațiul public.”

(Media: De unde vine nevoia de trivial)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cui i s-ar putea adresa textul?
- Care sunt două dintre elementele de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) pe care le consideri a fi de referință în textul dat?
- Care este prototipul pentru *cultura orală a românilor*?

2. Care este opinia ta despre *impactul produs de știrile senzationale din mass-media* asupra receptorului? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 106

„Domnilor Colegi,
Onorați Ascultători,

Ales într-un loc nou creat și dorind totuși să mă conformez uzului academic de-a elogia pe un înaintaș, mă văd silit să mă prezint cu unul de-afară, cu strămoșul meu și al unora dintre d-voastră, într-un sens mai larg strămoșul tuturor: țărânul român. [...]

Mulți învățați consideră nașterea și începuturile neamului românesc drept o enigmă sau un miracol, sau în sfârșit ceva inexplicabil prin obișnuitele metode istorice. Este, fără îndoială, o minune cum a rezistat și a persistat aici poporul nostru, în mijlocul tuturor uraganelor. Dar țărânul român, existența lui permanentă pe aceste plaiuri, poate dezlega taina aceasta și altele care ne privesc. Țărânul e începutul și sfârșitul. Numai pentru că am fost neam pașnic de țărani, am putut să ne păstrăm ființa și pământul...

Când se abat marile urgii, oamenii bogați, posedanții de toate felurile, sunt imediat gata să se ducă. Ei n-au legături organice cu pământul țării și se despart ușor de orașele sau de castelele în care locuiesc, siguri că vor găsi, cu aurul lor, în alte țări, alte orașe și alte castele... Țărânul nu pleacă nici de voie, nici de nevoie. El n-are unde să-și mute sărăcia, pentru că, smuls de pe ogorul lui, ar fi osândit să piară ca un arbore smuls din rădăcini.”

(Liviu Rebreanu, **Lauda țărânului român** – Discurs de recepție rostit la primirea în
Academia Română, 29 mai 1940)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Care sunt, în viziunea lui Liviu Rebreanu, principalele calități ale țărânului român?

2. Care este opinia ta despre viața la țară în comparație cu viața de la oraș? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 107

Jurnalele mele – haotice coșuri de hârtie ale memoriei – au fost, într-adevăr, niște maculatoare prin care încercam să-mi păstrez imaculată conștiința mea morală și politică, în lupta cu mediul, istoria și, mai ales, *prietenii* mei. De 20 de ani mă tot pregătesc să-mi scriu adevărata și reala mea autobiografie și nu reușesc nici măcar să o încep: mă dor inima, carnea, oasele toate. Nu am reușit să supraviețuiesc, pe această insulă a șerpilor, decât uitând și iertând. Ca să fiu și eu iertat și uitat, dincolo.

Acesta e paradoxul generației mele tragice: nu putem trăi decât dacă reușim să uităm ce am trăit! Și nu putem exista decât amintindu-ne mereu ce a fost și cum a putut să fie așa cum a fost. Jurnalul, după părerea mea, este o mărturie. Amânată. Îngropată.

(text adaptat după I.D. Sârbu – ***Fragment dintr-un jurnal uitat***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Care este, în viziunea lui I.D. Sârbu, principala dificultate a jurnalului?

2. Care este opinia ta despre interesul pe care îl poate prezenta lectura unui jurnal? Susține, cu argumente, opinia prezentată, valorificând și propria experiență de cititor de jurnale.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 108

Când am stat prima dată față-n față cu Nichita Stănescu (mă simțeam de parcă aș fi stat la masă cu Eminescu sau cu Baudelaire) eram la restaurantul Uniunii Scriitorilor cu prietenul meu, Traian T. Coșovei. Am fost atunci atât de intimidat de ochii albaștri, foarte depărtați, ai lui Nichita, încât vreo jumătate de oră n-am putut scoate o vorbă, lucru pe care el l-a luat drept o tăcere ostilă.

[...] Atunci Nichita s-a uitat la mine mai atent. „Ascultă, tu ești credincios?” „Da, bineînțeles.” „Și te rogi câteodată lui Dumnezeu?” „Da, uneori.” „Și cum îi spui lui Dumnezeu, când te rogi, Tu, Doamne, sau Dumneavoastră, Doamne?” „Tu.”, i-am răspuns zâmbind, pentru că mi-am dat seama brusc ce vroia să spună. „Și-atunci, dacă lui Dumnezeu îi spui tu, mie de ce-mi zici dumneavoastră? Hai, bătrâne, zi-mi Nichita, și să fim sănătoși...”

De-atunci, în puținele momente în care ne-am mai văzut, m-am străduit să-i spun pe nume: tu, Nichita.

(Mircea Cărtărescu, **Jurnal**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Ce poți deduce despre autorul textului și despre situația de comunicare?

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Ce tip de text este acesta? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre necesitatea unor modele umane în viață? Susține, cu argumente, opinia exprimată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 109

Comediile lui Caragiale, pe de altă parte, deși provenind dintr-un interval de timp mai redus și mai compact – 1879-1885 - oferă mai puține șanse de configurare a unei umanități globale. Sunt întâi de toate dificultăți care decurg din caracteristicile de gen: o comedie în două (O noapte furtunoasă), trei (D-ale carnavalului) sau patru acte (O scrisoare pierdută), cu un număr relativ mare de personaje, angrenate în complicațiile unei intrigi care readuce, de fiecare dată, deznodământul la punctul de plecare, se lasă mai greu dezghiocată spre a servi la compunerea unui tablou de ansamblu, decât creionul fugitiv al schiței, fragmentară prin însăși regula ei. Dincolo de aceasta, diferențe marcante, de naturi diferite separă comediile una de alta, în ciuda atâtor puncte comune. Ni-i închipuim pe Leonida și pe Eftimița scoși din claustrarea lor „ionesciană” și transplantați într-o prezumtivă umanitate a comediilor? În ce măsură interferează mahalaua mic-burgheză a lui jupân Titircă Inimă-Rea cu protipendada de provincie din O scrisoare pierdută? [...] Cred însă că, dintr-un motiv sau altul, comediile caragialiene impun impresia unor nivele sau formule de umanitate distincte, mai refractare la încercarea de contopire decât schițele.

(Liviu Papadima, **Caragiale, firește**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile autorului în textul de mai sus.
- Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.
- Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este părerea ta despre evoluția personajului preferat dintr-o comedie scrisă de Caragiale? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 110

Amice, când vine vârsta nemiloasă și ne spune că e timp de astâmpărat pornirile inimii și de strâns aripile închipuirii, când zburdalnicele zboruri prin lumea nălucirilor atrăgătoare devin periculoase și călătoriile depărtate prin lumea reală o întreprindere obositoare, ne rămâne o ultimă și neprețuită petrecere pentru mângâierea zilelor din apusul vieții. Ea consistă întru aducerea aminte a trecutului și reînvierea prin povestire a diverselor epoci prin care am trecut întâlnind în calea noastră tipuri originale și luând parte la fapte care se ating de istoria țării. Acest voiaj în jilț are avantajul de a fi și comod, și încântător.

Dacă am fi avut o mașină stenografică de buzunar, mașină ce se va inventa negreșit în secolul nostru de avocați și de deputați elocvenți, ea ar fi produs o mică bibliotecă de anecdote, de schițe ușoare, de memorii istorice și de portrete bine colorate, care formau un soi de muzeu demn de a fi vizitat; iar generația actuală, a cărei cunoștință de trecut nu se întinde peste limitele celor din urmă treizeci de ani, ar găsi în el multe subiecte de studiu atrăgător și folositor... Câte romane, câte piese de teatru, câte scrieri fiziologice s-ar putea clădi cu materialul adunat în el! Și câte spirite sănătoase s-ar retrage cu mulțumire în sanctuarul său spre a se odihni de luptele zilnice și de preocupările, zise politice, ale epocii de față!...

(text adaptat după Ion Ghica, ***Scrisori către Vasile Alecsandri***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Care este, în viziunea lui Ion Ghica, importanța amintirilor în studiul unei societăți?

2. Care este opinia ta despre *importanța redactării unui jurnal personal*? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 111

Producția agricolă a Daciei se desfășura pe piața internă și, conform legii romane, dijmele de grâne cuvenite împăratului din ținuturi depărtate de porturile maritime trebuiau consumate pe loc, în provincie, de către armată și administrația imperială, interzicându-se exportul lor. Roma se aproviziona cu grâne numai din Egipt, Africa și Sicilia.

Exportul vitelor era, în schimb, una din principalele bogății ale Daciei romane. Paulin de Nolla, scriitor creștin, spune că principala bogăție a ținuturilor dunărene erau în Antichitate vitele. Vechile pășuni ale regilor daci trec în stăpânirea împăratului și sunt arendate unor bogătași romani care dispuneau de uriașe turme de oi și de vite mari.

Astfel, pe baza muncii unei țărâni libere, s-a dezvoltat economia Daciei în veacul II și urmarea a fost întărirea orașelor. Lucru unic în Imperiu, după un veac de la cucerire, Dacia are cinci orașe, colonii cu drept italic, scoase de sub jurisdicția guvernatorului, cârmuindu-se singure după dreptul roman. S-au creat și 11 orașe noi, municipii și colonii (de grad superior celor dintâi în privința autonomiei).

(P. P. Panaitescu, *Introducere la istoria culturii românești*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce tip de text este acesta? Argumentează-ți răspunsul.
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?
- Consideri că registrul stilistic utilizat (*standard, specializat, colocvial* etc.) este adecvat scopului comunicării? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre viața în marile orașe? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 112

...să văd lacrimi de bucurie în ochii tatălui meu la concertul *Rolling Stones*. Tatăl meu a împlinit 70 de ani și probabil că nu-și mai imagina, la fel ca mulți alții chiar mai tineri decât el, că o asemenea debarcare ar mai putea fi posibilă.

De altfel, am întâlnit acolo multe priviri împăienjenite de o fericire pe care rar o poți admira pe viu în mulțime. Ochii funcționau ca niște semne de recunoaștere, ca niște decriptoare de parole: și tu? Da, și eu. [...]

Ziceai că a dat cometa peste oameni, că le-a luat mințile și le-a lăsat doar un zâmbet uimit. [...] În definitiv, e vorba despre muzică, despre cinci muzicieni (cu tot cu basistul negru) care au cântat pe o scenă mică, în lumina albă, în mijlocul a 60.000 de oameni care se mișcau și cântau și își fluturau mâinile la unison.

Nu artificii, nu ecrane uriașe, nu dansatoare, niciun element spectaculos, doar niște tipi care ne-ar putea fi tați sau bunici și care au făcut praf timp de două ore cele mai respectate și admirate complexe și prejudecăți ale civilizației noastre. Și au cântat la fel [...] ca pe discurile zgâriate pe care le-am descoperit pe la 10 ani.

(Răzvan Exarhu, *Rolling Stones 2007*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Ce tip de text este acesta? Motivează răspunsul.

2. Care este opinia ta despre bucuria resimțită de participanții la concertul unor formații celebre, precum aceea din textul dat? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 113

Cititorul își va da repede seama că, sub aspectul unei povestiri ușoare, am îndrăznit să aduc în discuție problemele cele mai delicate, cele mai controversate din istoria noastră, considerând că și tânărul licean are o minte adultă, nu una fragilă, care ar trebui menajată, oferindu-i-se despre trecutul nostru o imagine edulcorată, trandafirică. Nimic nu servește mai bine țara decât cunoașterea (sau recunoașterea) adevărului, pe cât putem noi oamenii să-l deslușim — fiindcă tot *adevărul în totalitate* numai Dumnezeu îl cunoaște. De aceea, să nu vă mire dacă zic din când în când: „unii autori sunt de părere că...” sau „eu cred că...” etc.

În căutarea adevărului nostru se spune de obicei că trebuie să fii obiectiv. Nici cuvântul acesta nu-mi place: dacă cercetați în dicționare, veți afla că „obiectiv” este „ceea ce se află în afara conștiinței”, deci, logic, nu se poate aplica decât studiului obiectelor, lucrurilor, materiei inerte. Or, istoricul are de-a face întâi de toate cu oameni — indivizi sau colectivități, deci subiecte nu obiecte, iar pentru a înțelege aceste subiecte trebuie să fie și el subiectiv. El se va strădui din răputeri să-și însușească rând pe rând mentalități și păreri diferite sau chiar contradictorii (individuale, naționale, religioase, doctrinare etc.).

(Neagu Djuvara, ***Prefața la o scurtă istorie a românilor povestită celor tineri***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce tip de text este acesta? Argumentează-ți răspunsul.
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?
- Care este, în viziunea lui Neagu Djuvara, nota caracteristică adevărului istoric?

2. Care este opinia ta despre importanța studiului istoriei naționale? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 114

Lumea sadoveniană se arată a fi preocupată de un imperativ al ordinii, al rânduielii stabilite după „învățăture vechi”. Învățătura este legată de o vocație didactică a personajului sadovenian surprins adesea în momentul în care „dezvăluie” sensul unor acte prin raportare la cuviință, la rânduială, la învățătura din veac, la cuvântul vechi și la alte sinonime ale mitului sau datinei. Educația tradițională, în conformitate cu datina, este destinată să integreze individul în grupul social conform statutului la care are dreptul prin sex, dar și prin treapta, funcția socială sau prin îndeletnicirea părinților. Educația reiese din comportamentul didactic al Vitoriei față de Gheorghită și Minodora, este destinată să adapteze individul. Celor supuși inițierii le sunt dezvăluite nu numai tehnicile necesare vieții, individuale și colective, ci și elementele non-materiale constituind cultura grupului – protocol social, valori morale, artistice etc. În lumea Vitoriei Lipan, rostul gestului didactic este să conformeze față de un model integrativ, al competenței, ilustrat chiar de eroină care se mișcă în lume cu dezinvoltură, dar și cu prudență. Evaziunea din model, ducând la încălcarea ordinii, este blamată cu violență în cazul Minodorei, acuzată de ignoranță și de insensibilitate.

(Siviu Angelescu, **Mitul și literatura**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Consideri că registrul stilistic utilizat (standard, specializat, colocvial etc.) este adecvat scopului comunicării? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre necesitatea unei educații bazate pe valorile tradiționale? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 115

Kitsch-ul pare a fi un fenomen recent, chiar dacă îl identificăm, pur și simplu, cu prostul gust. Unii critici vorbesc despre *universalitatea kitsch*-ului (afirmație teoretic legitimă), dar niciodată nu intră în detalii dincolo de, să zicem, perioada barocă. Poate fiindcă este foarte hazardat de presupus cum arăta prostul gust mai demult. Se prea poate, de asemenea, ca prostul gust nici să nu fi existat mai demult sau, dacă a existat, să nu fi avut posibilitatea de a-și sistematiza convențiile și de a-și instituționaliza acțiunile în așa fel încât să ajungă la un număr cât mai mare de prezumtivi consumatori de artă contrafăcută. Se pune atunci problema legăturii dintre prostul gust și istoria tehnologiei moderne, în speță, apariția mașinii în producerea și reproducerea cărților și a altor tipuri de opere de artă.

Ca ipoteză de lucru, putem considera că prostul gust din vremurile moderne constă, în primul rând, într-o iluzie a gustului, manipulată din punct de vedere ideologic.

(Matei Călinescu, *Cinci fețe ale modernității*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile autorului în textul de mai sus.
- În ce tip de text poți încadra fragmentul dat (*narativ, descriptiv, informativ, argumentativ*)? Precizează două dintre caracteristicile tipului de text identificat.
- Ce legătură se poate stabili între *kitsch* și tehnologia modernă?

2. Care este părerea ta despre diferența dintre *artă* și *kitsch* în zilele noastre? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 116

Începuturile mele stau sub semnul unei fabuloase absențe a cuvântului. Urmele acelei tăceri inițiale le caut însă în zadar în amintire. Despre neobișnuita înființare a graiului meu aveam să primesc o înșirare de știri numai târziu, de la Mama și de la frații mei mai răsăriți. Aflai atunci că în cei dintâi ani ai copilăriei mele cuvântul meu nu era – cuvânt. Cuvântul meu nu semăna cu nimic. Nici măcar cu o stângace dibuire pe la marginile sunetului, cu atât mai puțin cu o prefigurare a unei rostiri articulate. Adevărat e, pe de altă parte, că muțenia mea plutea oarecum în echivoc și nu îndeplinea chiar în toate privințele condițiile unei reale muțenii, căci lumina cu care ochii mei răspundeau la întrebări și îndemnuri era mai vie și mai înțelegătoare decât la alți copii, iar urechea mea, ispitită de cei din preajmă, se dovedea totdeauna fără scăderi. Când eram pus la încercare, cedam pe planul mișcării și al faptei. Gestul meu contura întocmai semnificația poruncii. O dorință rostită de cineva își găsea răsunetul în actul cel mai prompt. Totuși, împlineam aproape patru ani – și încă nu pronunțasem niciun cuvânt.

(Lucian Blaga, *Hronicul și cântecul vârstelor*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
 - a. Cui s-ar putea adresa textul citat?
 - b. Ce tip de text este acesta? Justifică-ți afirmația.
 - c. Cum comentezi afirmația „cuvântul meu nu era – cuvânt”, citată din textul de mai sus?
2. Care este opinia ta despre importanța tăcerii în anumite situații de comunicare? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 117

De aceea eu cred în vise, urmă cu tărie bătrânul sculptor. Nu în toate, bineînțeles. Și mai puțin în visele a căror cheie o poartă toată lumea în buzunar. Pasărea înseamnă veste, pisică egal trădare, câine – dușman și așa mai încolo. Astea sunt copilării. Simbolistica viselor e mult mai complexă și mai tainică decât simpla explicație din popor. Interpretarea lor trebuie făcută științific. Sunt unele prevestitoare. Altele ne întorc înapoi, la viețile din străvechime. Dar nu oricine le face. Trebuie să fii anume hărăzit ca să te viziteze un vis profetic. Căci și visele sunt pe măsura oamenilor. Sunt, cum spuneam, unele care ne vin în împrejurări de mare cumpănă, sub amenințarea morții. Țâșnind din straturile adânci ale ființei noastre, ele ne destăinuiesc stări de mult trăite, trecute în fondul nostru, care zbugnesc în vis cum într-un cutremur năpădesc prin crăpăturile scoarței vinele apelor fierbinți din miezul pământului.

(Vasile Voiculescu, **Căprioara din vis**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.
- Care este, în viziunea scriitorului, semnificația viselor?

2. Care este opinia ta despre rolul visului în viața omului? Susține, cu argumente, opinia prezentată, valorificând și propria experiență de viață.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 118

Aveam insomnii cu *Hamlet*! Groaznice! Când mă culcam, mai jucam încă o dată, în minte, spectacolul. E cumplit de obositor și mi se întâmplă cu fiecare rol nou. E o ciudățenie a mea. Sau poate nu numai a mea. Teatrul nu e o oglindă a vieții. E chiar viață. Duci în tine, în organismul tău, atâtea existențe. Actorul se consumă ca un sportiv de performanță. La fiecare spectacol cu *Hamlet*, slăbeam patru kilograme. La *Richard al III-lea*, trei-patru kilograme. La *Titus Andronicus*, două-trei kilograme. Cu trupul tău se întâmplă multe. Există pericolul să te îmbolnăvești. Să te modifice fizic, dar mai ales psihic. Imaginați-vă un actor care joacă zece ani Regele din *Escorial* sau *Titus Andronicus*, și se umple de atâta otravă. Eu, când interpretez un asemenea erou, calc altfel, vorbesc, mă comport altfel decât un om normal. Spre nefericirea familiei mele. Cred că-i foarte greu să suporti în casă un actor. Am avut șansa să joc numai roluri grele, care mi-au adus satisfacții enorme pe plan artistic. Dar eu nu mai sunt același.

(Ștefan Iordache în **Regele Scamator Ștefan Iordache** de Ludmila Patlanjoglu)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Consideri că registrul stilistic utilizat (*standard, specializat, colocvial* etc.) este adecvat scopului comunicării? Motivează-ți răspunsul.
- În ce tip de text poți încadra fragmentul dat (*narativ, descriptiv, informativ, argumentativ*)? Precizează două dintre caracteristicile tipului de text identificat.

2. Care este opinia ta despre *rolul formator al teatrului*? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 119

O creație excepțională de limbaj este *Nicoară Potcoavă*, intitulată povestire istorică. Povestirea are 39 de capitole și, deși narează fapte sângeroase, impresia generală este că nici scriitorul, nici eroii nu se grăbesc, vorba lor e înceată și ceremonioasă. Cartea se constituie, în fapt, dintr-o succesiune de *divanuri* (sfaturi) și *mișcări* în tăcere, până la un nou popas, unde „plăcerea de vorbă și aduceri-aminte” reînvie. *Nicoară Potcoavă* este o scriere de înțelepciune bătrânească și mai puțin o povestire istorică, unde acțiunea epică, desfășurarea rapidă a faptelor ar trebui să predomină. Prima ciocnire a forțelor angajate în conflict nu are loc înainte de pagina 200, până la acest scurt moment (confruntarea de tip cavaleresc între mezinul Alexandru și Sefer baș-ceauș) și după aceea eroii trăiesc din amintiri și dau judecăți pline de tâlc despre viață și istorie. Față de romanele istorice mai vechi (*Zodia Cancerului*, *Frații Jderi*), o deplasare de accent s-a produs aici în favoarea limbajului și a meditației.

(text adaptat după Eugen Simion, **Mihail Sadoveanu**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
 - a. Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile autorului în textul de mai sus.
 - b. Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.
 - c. Cum comentezi sintagma „plăcerea de vorbă și aduceri-aminte”?
2. Ți place să citești romane istorice? Susține, cu argumente, răspunsul tău.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 120

Miturilor le este consacrat de G. Călinescu un capitol în care, analizând influența exercitată de poezia populară asupra literaturii culte, delimitează patru teme de sursă mitică, folclorică, pe care literatura diverselor epoci le-a adâncit și consolidat. O primă temă mitică, Traian și Dochia, tratată mai ales de autorii romantici, figurează însăși geneza poporului român. O a doua temă mitică, cu ecoul cel mai larg, iradiată de balada *Miorița*, surprinde nu numai existența pastorală a poporului nostru, ci și atitudinea față de o experiență umană fundamentală, moartea, asumată cu seninătate, ca urmare a profundului sentiment de comuniune cu natura. Cea de-a treia temă mitică, iradiată, și ea, de o baladă, *Meșterul Manole*, este în legătură cu o altă experiență fundamentală - creația. G. Călinescu îi recunoaște acestei teme valoarea unui mit estetic ce simbolizează condițiile creațiunii umane, „încorporarea suferinței individuale în opera de artă”. Cea de-a patra temă mitică este legată, și ea, de o experiență umană fundamentală, iubirea. Este vorba despre mitul erotic al „sburătorului”, un demon frumos pe seama căruia este explicată „invaziunea instinctului erotic la fete”.

(Siviu Angelescu, *Mitul și literatura*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?
- Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre influența exercitată de literatura populară asupra literaturii culte? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 121

Cică într-o zi, Cuza-Vodă, îmbrăcat în haine de târgovăț, ca să nu-l cunoască nimeni, mergea prin București, pe unde-i cazarma care poartă astăzi numele lui Cuza-Vodă.

Văzând soldatul de santinelă, se îndreptă către el:

- Bine, soldat, de ce nu prezinți arma? întrebă Cuza.

Ostașul, măsurându-l din cap până în picioare și necunoscându-l, răspunse scurt să-și caute de drum.

- Să-mi caut de drum? Lasă că te-oi învăța eu cum trebuie să te porți cu cela care-ți dă pâne!

- E, hei? Tu ești pitarul care ne dai pânea crudă și mititică și încă mai cei să-ți prezint arma? Șterge-o de-aici că te fac una cu pământul!

Cuza-Vodă tăcu și porni.

Cum a ajuns la palat luă măsuri aspre ca să se deie soldaților pâne coaptă și grea de-o oacă.

Sfântă a fost zisa lui Vodă! De atunci, ferit-a Dumnezeu să mai fie pânea crudă ori lipsă la cântar.

(**Santinela** în vol. **Legende populare românești**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- În ce tip de text poți încadra fragmentul dat (*narativ, descriptiv, informativ, argumentativ*)? Precizează două dintre caracteristicile tipului de text identificat.
- Cui i s-ar putea adresa textul? Justifică-ți răspunsul.
- Care este părerea ta despre dreptatea lui Cuza? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

2. Care este opinia ta despre corectitudine în viața cotidiană? Argumentează-ți răspunsul.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 122

Google pare că se reinventează în fiecare zi. Gigantul american tocmai a lansat căutarea pe Internet în timp real care, la prima vedere, va revoluționa, încă o dată, modul în care căutăm pe Internet. Să presupunem că efectuăm o căutare după numele Eric Clapton, că tot vine să cânte la București. Vom găsi multe, multe rezultate cu linkuri către diverse pagini web, căci Clapton este foarte cunoscut. Noutatea este că vom putea urmări în timp real și ce vorbesc internații români despre Clapton pe Twitter, poate că vom afla cât costă un bilet, când va avea loc concertul etc. Care este utilitatea unei asemenea căutări? O spun cel mai bine oficialii Google: *te ajută să descoperi știrile de ultim moment pe măsură ce evenimentele care le generează chiar au loc, la timpul prezent.*

(MONEY.ro)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Ce tip de text este acesta (nativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.
- Ce se înțelege în text prin *căutare în timp real*?

2. Care este opinia ta despre utilizarea Internetului? Susține, cu argumente, opinia prezentată, valorificând și propria experiență de utilizator de servicii Internet.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 123

MaiMultVerde pentru că ne dorim să putem lăsa moștenire copiilor noștri cele patru anotimpuri, apă potabilă și aer curat, nu un cont în bancă și un apartament cu patru camere.

MaiMultVerde pentru că ne-am înghesuit pe planeta asta ca într-un tren de navetiști la ora de vârf, am găurit scaunele, am smuls plăcuțele cu reguli de conduită, am lăsat în urmă ziare, PET-uri și resturi de parizer și am plecat cu becurile acasă.

MaiMultVerde pentru că noi credem că grija pentru oameni și pentru natură ar trebui să devină o prioritate pe agenda fiecăruia dintre noi.

Noi, organizația de mediu *MaiMultVerde*, ne propunem să facem acțiuni cu poveste, deznodământ și tâlc. Vom însoți acțiunile noastre de ample campanii de comunicare pentru a transmite obsesiv același mesaj: *stă în puterea fiecăruia dintre noi să facă ceva înainte de a fi prea târziu.*

(www.maimultverde.ro)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Care sunt obiectivele campaniei ecologiste promovate de organizația *MaiMultVerde*?

2. Care este opinia ta despre organizațiile care militează pentru protejarea mediului? Sustine, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 124

Poți fi cel mai bun, dar dacă potențialul angajator nu știe acest lucru, te pierzi în mulțime. Sfidează concurența și plasează-ți CV-ul în primul rând, ca să fie luat în seamă de companii. Un interviu de angajare este o discuție între tine și recrutor pentru ca acesta din urmă să își dea seama că poți efectua jobul, iar tu să accepți condițiile companiei. Există anumite reguli bine stabilite în legătură cu interviul: îmbracă-te adecvat, dă impresia de strălucire și politețe, vorbește clar și încrezător. Doar 7% din opinia recrutorului despre tine este dată de ceea ce spui – restul este judecat prin prisma felului în care arăți, acționezi și ești auzit; află unde este sediul în care susții interviul, cum ajungi acolo și cât timp durează drumul; pregătește-ți hainele cu o seară înainte.

(Ce să faci și ce să nu faci la interviu, în www.myjob.ro)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cui i s-ar putea adresa textul citat?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?
- Ce aspecte ale interviului influențează, în cea mai mare măsură, opinia recrutorului?

2. Care este opinia ta despre respectarea anumitor reguli la un interviu de angajare? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 125

Tot mai mult tinerii adoptă ideea de a lucra în perioada studiilor. În acest fel, poți obține un venit suplimentar și poți căpăta experiență. Motivațiile în a lua în considerare un job pe perioada studiilor țin de fiecare individ în parte. Putem discuta despre motivația de a avea un venit care să permită studentului respectiv să își continue studiile și să se poată întreține pe parcursul acestora. Putem discuta, de asemenea, despre studenți care doresc să obțină o experiență profesională ce îi va ajuta mai târziu în carieră. Sunt și situații în care, studentul ia în considerare un job pe o perioadă determinată de timp, în majoritatea cazurilor motivația fiind de ordin financiar. Fiecare experiență profesională din timpul facultății va reprezenta un plus în fața angajatorilor în momentul în care se va lua în considerare un post mai bun după absolvire.

(Job-ul în timpul studiilor)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Care sunt motivele pentru care studenții adoptă ideea de a lucra în perioada studiilor?

2. Care este opinia ta despre oportunitatea de a lucra în perioada studentiei? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 126

Unde se duc românii?

Cei mai mulți visează Spania! [...]. Au ajuns la Madrid, se cred la Poarta Raiului. Și drumul până acolo e ca o plimbare pe la Poalele Paradisului. E curat, miroase frumos, livezile sunt tunse. E ca un drum printr-o carte despre oamenii cu două creiere. Nu văd Parisul nici pe centură. Nici Madridul!

De la porțile marelui oraș sunt deviați spre adrese agricole. Brusc, se trezesc la Porțile Iadului, în ciupercării întunecoase, în lanuri de căpșuni, cu norme de hamali horticoli. Trebuie să culeagă trei tone de căpșuni pe zi! Căpșuna, cartoful, ciuperca astupă micul orificiu prin care sperau să vadă fericirea, lumina, libertatea. Niște banale fructe sau legume îi apasă ca o piatră de mormânt. Și cu toate acestea, direcția românilor e aceeași. Spre vest. Spre Paris, spre Madrid, spre căpșuni și ciuperci.

(Cornel Nistorescu, ***Călătoriile lui Bill***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Din ce cauză „adresele agricole” sunt asociate, în text, cu „Porțile Iadului”?

2. Care este opinia ta despre emigrare? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 127

Muzeul Național de Artă al României vine în întâmpinarea vizitatorilor de toate vârstele cu o mare varietate de programe potrivite așteptărilor și nevoilor acestora. Adulți, tineri sau copii pot alege cel puțin unul dintre programele organizate de Secția Educație, Comunicare și Proiecte Culturale. *Programele pentru licee, școli și grădinițe, Programele pentru familii, Atelierul Pasărea ascunsă în piatră, Programele pentru adolescenți și Programele pentru publicul adult* sunt diferite forme de a comunica cu vizitatorii și de a face din muzeu o instituție vie și dinamică. Toate aceste programe presupun interactivitate și apelează la observația, capacitatea de analiză și imaginația vizitatorilor pentru a-i familiariza cu arta și a le transforma răgazul petrecut în muzeu într-o experiență plăcută și atractivă.

Din anul 2000, când au fost lansate, programele pentru public s-au bucurat de succes și continuă să atragă un număr mare de vizitatori.'

(website: **Muzeul Național de Artă al României**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Ce presupun programele organizate de Secția Educație, Comunicare și Proiecte Culturale a Muzeului Național de Artă al României?

2. Care este opinia ta despre proiectele interactive derulate într-un muzeu? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 128

Așteptam cu nerăbdare să mă bage mama în pat și să-mi citească *Capra cu trei iezi*, ultima dintre poveștile lui Ion Creangă dintr-o carte mare cu coperte roșii. Învățasem să citesc, dar mă încăpățânam să n-o fac. Mama a deschis cartea și a început să-mi citească cu voce de mamă. [...] Ei bine, când lupul este invitat la praznicul răzbunării și începe să înfulece bucatele de pe masa așezată deasupra gropii cu foc - scăunașul de ceară se topea lent -, mama s-a oprit din citit, suspendând insuportabil moartea nemernicului lup: „Dacă vrei să afli cum se termină povestea, va trebui să citești singur de aici înainte!..”. Câțiva ani mai târziu, plângeam cu sughituri la moartea maimuțicii Suflețel din *Singur pe lume* de Hector Malot. [...] Și din nou mama, aducându-mi niște tartine cu salată de vinete, grijulie și determinată: „Dacă nu poți pricepe că nu tot ce scrie în cărți s-a și întâmplat cu adevărat, să știi că nu te mai las să citești! Vrei să te îmbolnăvești!?”. Erau anii în care credeam absolut tot ce citeam. [...] ...Apoi m-am făcut mare.

(text adaptat după Marius Chivu, **Prima carte citită**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre *rolul lecturii în viața copiilor și a adolescenților* de astăzi? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 129

Din copilărie eu nu îmi amintesc decât jocurile din stradă și camarazii de hoinăreală. Părinții sunt niște prezențe foarte vagi, iar surorile mele nu există decât în măsura în care îmi interziceau câte ceva. Ceea ce îmi amintesc este sentimentul unei libertăți ilimitate și bucuroase. Ceea ce este ciudat e că amintirile răspund mai degrabă dorinței, sau poate unei obscure profeții, decât realității, așa cum fusese ea văzută de un ochi din afară. Zilele trecute o întrebam pe Bobi, sora care este cu nouă ani mai mare decât mine, cum își amintește că îmi treceam timpul, când eram copil. Răspunsul a fost imediat, fără gândire: „Citeai tot timpul: erai un perfect șoarece de bibliotecă.”

Faptul m-a uimit, pentru că eu nu reușesc să îmi amintesc altceva decât libertatea la care mă dedam în stradă.

E posibil să fi citit atunci *Cireșarii*, carte care s-a bucurat de un număr incredibil de recitiri. Dar nu puteam citi tot timpul *Cireșarii*, chiar dacă orizontul meu era extrem de redus. Ce citeam este probabil un mister care ține încă și acum de un anume consens al conturului de personalitate ce rezultă din aventura amintirii.

(Horia Roman Patapievici, ***Zbor în bătaia săgeții***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Din ce perspectivă evocă autorul textului perioada copilăriei?
- În ce tip de text poți încadra fragmentul dat (*narativ, descriptiv, informativ, argumentativ*)? Precizează două dintre caracteristicile tipului de text identificat.
- Care este atitudinea autorului față de copilărie?

2. Care este opinia ta despre *libertatea vârstei copilăriei*? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 130

ARTICOLUL 30

- (1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.
- (2) Cenzura de orice fel este interzisă.
- (3) Libertatea presei implică și libertatea de a înființa publicații.
- (4) Nicio publicație nu poate fi suprimată.
- (5) Legea poate impune mijloacelor de comunicare în masă obligația de a face publică sursa finanțării.
- (6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.
- (7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.
- (8) Răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștință publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau de televiziune, în condițiile legii. Delictelor de presă se stabilesc prin lege.

(Libertatea de exprimare în Constituția României)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Motivează-ți răspunsul.
- c. Cui îi revine răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștința publicului?

2. Care este opinia ta despre libertatea de exprimare? Susține, cu argumente, opinia formulată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 131

Importante pentru un sistem de învățământ superior sunt credibilitatea și atractivitatea. Aceste aspecte nu sunt întotdeauna concurente. În timp ce studenții și absolvenții din România sunt satisfăcuți în totalitate de calitatea educației pe care o oferă universitățile lor (atractivitatea), la fel de explicită este și recunoașterea corupției în cadrul sistemului (credibilitatea). Astfel, cu toate că universitățile sunt considerate atractive, duc lipsă de credibilitate. Având în vedere că experiența internațională este aproape inexistentă, evaluarea calității în educație ca *satisfăcătoare spre ridicată* a universităților provine dintr-o perspectivă locală. O anumită subiectivitate se recunoaște, cu certitudine. În timp ce studenții/absolvenții sunt mulțumiți de educația lor, mai mult de 80% cred că excelența academică nu este singurul mijloc de a reuși în mediul academic. Această discrepanță este semnificativă.

(Clasamentul universităților din România)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?
- Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre credibilitatea și atractivitatea sistemului de învățământ superior din România? Susține, cu argumente din text sau din cultura ta generală, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 132

28 martie

După masă am lucrat cu Lucian la transcrierea manuscrisului, pe urmă am făcut singură o plimbare lungă pe la marginea dinspre răsărit a orașului. Pe-acolo, luând-o de la Rosengarten spre câmp, mă plimbam deseori, pe vremuri, când așteptam pe Dorli și-apoi, mai târziu, cu Dorli în trăsurică și pe jos până a împlinit ea doi ani și jumătate și ne-am mutat la Viena [...]. Cu gândul la vremurile acelea frumoase, m-am plimbat până târziu pe cărările ce șerpuiesc printre arături și livezi. Coline verzi se întind din preajma orașului până departe spre lacul de Thun. Ici-acolo zărești câte o gospodărie țărănească sau vreun conac boieresc. La orizont se înălțuiesc piscurile grandioase ale Oberlandului bernez. Parcă toată Elveția e simbolizată în acest peisaj. Întorcându-mă acasă și povestindu-i lui Lucian despre plimbarea mea, mi-a spus că și pe el îl leagă amintiri frumoase de-acele împrejurimi ale orașului: *Acolo s-a făcut filosofia mea; aici la Berna s-a făcut, nu în altă parte!*

(Cornelia Blaga-Brediceanu, **Jurnale**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Din perspectiva cui se relatează evenimentele din textul dat?
- Ce tip de text este acesta (de exemplu: *narativ, descriptiv, argumentativ, informativ* etc.)?
- Care sunt două dintre elementele de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) pe care le consideri a fi de referință în textul dat?

2. Care este opinia ta despre importanța jurnalului ca specie literară? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 133

Dintre toate sentimentele pe care Creatorul le-a sădit în inima noastră, Prietenia este cel pe care nu-l putem explica, oricât de puțin; singurul care deosebește pe om de animal, cu excepția câinelui care are sentimentul dragostei dezinteresate, într-un grad vecin cu sacrificiul, neputând supraviețui uneori morții stăpânului său.

Ne iubim, părinții și copiii, pentru că sunt ai noștri. Ne iubim, de asemeni, frații și surorile, tot pentru că sunt ai noștri [...]

Dar pentru ce îndrăgim un om, un necunoscut, un străin, câteodată, cu care nu izbutim nici să ne înțelegem? De ce ne pornim să-l iubim nebunește și chiar să nu putem trăi fără el? Te uiți în ochii lui, care sunt ca și ai tăi și zărești într-însii nesfârșitul dorințelor tale.

(text adaptat după Panait Istrati, *Adolescența lui Adrian Zografi*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce tip de text este acesta?
- De ce crezi că fragmentul dat cuprinde cele două întrebări consecutive? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre prietenie? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 134

Scrisul, literatura în sensul cel mai larg al cuvântului, ca orice altă îndeletnicire artistică, nu este o activitate umană „normală”: în afară de condiția talentului, mai sunt nesecare și altele, de ordin psihologic, pentru a face o persoană aparent comună, la fel ca atâtea altele, să dedice eforturi și timp unei activități care îi va aduce, în cel mai bun caz, un succes de stimă, fără corespondent material. [...]

De aceea cred că, făcând parte integrantă din literatura română, dintotdeauna și pentru totdeauna, scriitorii din exil nu pot fi citiți și judecați cu aceleași măsuri cu cei rămași acasă. Cum, de ce, în ce împrejurări au scris ei, cum și unde a fost citită opera lor, cine și cum a difuzat-o și a încurajat-o, și altele încă, sunt întrebări care mi s-au părut importante, uneori tot atât de importante ca și lectura propriu-zisă a operei. Totul „semnifică” în această literatură a exilului, începând chiar cu nevoia de a scrie, începând chiar cu atmosfera în care se scrie, totul trebuie deci cunoscut, discutat, analizat, pentru că greu se poate găsi o altă condiție – și o altă epocă – în care normalitatea omului să fi fost mai dramatic agresată, și pe o scară atât de importantă.

(Mircea Anghelescu, ***Cămașa lui Nessus***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile autorului în textul de mai sus.
- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus. Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre ideea cuprinsă în enunțul: „De aceea cred că, făcând parte integrantă din literatura română, dintotdeauna și pentru totdeauna, scriitorii din exil nu pot fi citiți și judecați cu aceleași măsuri cu cei rămași acasă.”? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 135

— Eu nu vorbesc pentru dumneata, ci pentru mine. Vorbesc cu dumneata ca să nu vorbesc singură. Înțelegi?

— Da. Înțeleg.

— Ca să nu fii mirat de cele ce vei auzi, să începem cu povestitorul, adică cu mine. Are să trebuiască, ascultând, să dai dovadă de oarecare înțelegere [...]. De la vârsta de douăzeci și trei [de] ani trăiesc singură. Nu am rude, nu am prieteni, nu am cunoscuți. Nu știu ce a gândit Robinson Crusoe când a apărut Vineri al lui, dar eu cred că i-a venit să înnebunească. E imposibil ca atunci când ai reușit să trăiești departe de lume un an sau doi, să nu piară și dorința de a mai avea de a face cu ea. [...]

Nu am nimic împotriva oamenilor. Nu aș putea nici măcar să spun că îmi sunt indiferenți. Probă este că vin aici, mă plimb, pe stradă, în Cișmigiu [...]. Simt nevoia să-i văd. Dar ies pentru ei, așa cum unii se duc la grădina zoologică [...]. Mi-e de ajuns să-i văd forfotind fără niciun rost [...] pentru ca să mă simt fericită atunci când sunt iar singură.

Nici nu poți să-ți închipui ce plină poate fi, în ciuda goliciunii ei, viața unui om care trăiește singur.

(text adaptat după Mateiu I. Caragiale, **Sub pecetea tainei**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce tip de text este acesta (de exemplu: *narativ*, *descriptiv*, *argumentativ*, *informativ* etc.)? Motivează-ți răspunsul.
- Cum explici prima afirmație a personajului: „Eu nu vorbesc pentru dumneata, ci pentru mine?”
- Care este opinia personajului despre viața unui om singur?

2. Care este opinia ta despre singurătate? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 136

Românul se naște călător gratuit, tot așa cum se naște poet. Gratuitatea e de natură inspirată. [...]

Dacă nu poți citi în tren, ai mulțumirea de a sta de vorbă cu pasagerii necunoscuți. Nu slăbi pe tovarășul de compartiment până nu afli de unde vine și unde se duce, câți ani are, ce profesiune, dacă e însurat sau nu, dacă are copii și ce proiecte de viitor. Când nu răspunde, întreabă-l din nou. Când te evită, ține-te după el: călătorul e obligat să răspundă altui călător, căci, după tarif, călătorii sunt egali.

Conversația începe cu un fapt divers: „Ce frig!” sau „Nu mai pot de căldură!”. După această constatare, poți întreba numaidecât: „Călătoriți departe?”. Sau mai pui ceva la mijloc, afirmând că dumneata te duci, de pildă, la Oradea. Este cu neputință ca după ce i-ai spus vecinului unde te duci, să nu-ți spună unde se duce și el. Dacă nu se mărturisește spontan, poți să-l pisezi.

(text adaptat după Tudor Arghezi, ***Principii de călătorie***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Consideri că registrul stilistic utilizat (*standard, specializat, colocvial* etc.) este adecvat scopului comunicării? Motivează-ți răspunsul.
- Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre *rolul călătoriilor* în existența omului? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 137

Nu există niciun mit care să genereze istoria din „Avatar”. Bizarele ființe cu piele albastră, coadă și ochi alungiți de pe planeta Pandora sunt creația lui James Cameron, care și-a imaginat încă din 1994 universul luxuriant de pe această mică planetă aflată la 4,4 milioane ani lumină de Pământ.

Când oamenii vor să acapareze acest paradis pentru a-l exploata, în anul 2154, un fost pușcaș marin (Sam Worthington) ia partea ființelor de pe Pandora, numite Na'vi. Cameron a așteptat însă mai mult de un deceniu – a regizat între timp „Titanic” – pentru a putea transpune povestea pe marele ecran.

El însuși, împreună cu directorul de imagine Vince Pace, a conceput și patentat un sistem revoluționar de filmare în 3D – „fusion digital 3D camera system”: e vorba despre o cameră virtuală care- i permite regizorului să se miște pe un teren 3D și să editeze universul creat de computer. Fiecare cadru din film șlefuit pe computer a necesitat, se pare, circa 50 de ore de muncă.

Efectul este fascinant. Cu atât mai mult pentru cei care vor urmări „Avatar” în 3D. Motiv pentru care criticii „The Telegraph” se întreabă retoric: „Este acesta viitorul în cinema?”. Steven Spielberg, George Lucas și alți grei ai Hollywoodului au spus un „da” hotărât.

(Florentina Ciuverca, „**Avatar**”, **imperiul lui Cameron**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează răspunsul.
- Ce crede autoarea despre *bizarele ființe cu piele albastră* din filmul evocat?
- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?

2. Care este opinia ta despre *filmele SF*? Susține, cu argumente, opinia formulată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 138

Toți ai casei s-au trezit. [...] Mama, care îmi pregătește de trei zile bagajele, tot mai găsește câte ceva de pus. E îngrijorată și tristă, de parcă m-aș duce la război. Îmi dă mereu sfaturi cum să mă păzesc de răceală, de colegi răi și de altele. [...]

— Stroe, trebuie neapărat să vorbești cu directorul să-l supravegheze îndeaproape.

Tata încuviințează tăcut. [...] Îl cunoaște pe directorul liceului. [...]

Îmi iau rămas-bun. [...] Ea mă îmbrățișează și-și șterge pe furiș lacrimile, să n-o vadă tata. [...] Simt cum îmi strecoară ceva în buzunar. Trebuie să fie niscai bani.

Înainte de a pleca, mă pune să-mi fac cruce și îmi înfășoară un șal în jurul gâtului. [...]

Pornim. [...] Nu vorbim nimic. E ciudat lucrul ăsta, dar cu tata nu mă pricep să vorbesc. Dacă nu mă întreabă, nu știu ce să-i spun. Uneori chiar mă simt străin de el. Poate că din cauză că e rece, tăcut, închis ca un diplomat. Alteori mi-e frică și atunci mi-e tare greu să-i spun: tată. Parcă tot mai bine e să nu vorbim, pentru că am răgaz să fiu în tovărășia gândurilor mele.

(text adaptat după Mihail Drumeș, ***Elevul Dima dintr-a șaptea***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Care este atitudinea personajului față de tatăl său?
- Ce diferențe de comportament ale celor doi părinți sunt surprinse în text?
- Ce tip de text este acesta (de exemplu: *narativ*, *descriptiv*, *argumentativ*, *informativ* etc.)? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre comunicarea dintre copii și părinți? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 139

Îmi pare rău să-i inoportunez pe cei cu degetul lipit de tâmplă, dar trebuie s-o spun: trupa ABBA și melodiile ei chiar înseamnă cultură. Din punct de vedere muzical (componistic și interpretativ), piesele sunt fără cusur. Mai mult, au un *sunet* aparte și au impus o stilistică. E adevărat, sunt foarte accesibile și comerciale. Dar de când accesibilitatea e un lucru rău?

Pe de altă parte, nu orice este comercial e și lipsit de valoare [...]. Mărturisesc că există lucruri comerciale, față de care mulți oameni de cultură cu scaun la cap strâmbă din nas, pentru care însă eu am tot respectul. De pildă, chestii ca *Războiul stelelor* sau *Harry Potter* sau – iată – ABBA (ca să dau exemple din domenii diferite). [...] Da, sunt comerciale, chiar foarte comerciale – dar nu sunt doar atât. Nu e de ajuns să crezi după rețetele pieței, pentru a avea un așa de mare succes, pentru a reuși chiar să influențezi mentalul colectiv. Nu orice lucru comercial are o așa de mare forță de a se impune și de a modifica reprezentările sau percepțiile. Îți mai trebuie și ceva în plus – și aici nu putem vorbi decât despre valoare.”

(Cezar Paul Bădescu, **ABBA chiar e cultură!**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cui i s-ar putea adresa textul?
- Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează răspunsul.
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre relația dintre *arta de consum* (comercială) și operele de valoare? Susține, cu argumente, opinia formulată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 140

Sunt mândru de puține lucruri în ceea ce mă privește: de faptul că mă descurc cu orice instrument electronic, că pot repara aproape orice, că știu mai multe lucruri despre insecte decât cei mai mulți oameni. Dar marea mea mândrie și uimire e că îmi pot întreține familia. N-aș fi crezut niciodată s-o pot face. Pentru mine e foarte important ca oamenii care-mi sunt dragi să nu sufere, să-și poată permite lucrurile de care au nevoie. Ani în șir am trăit într-un fel de isterie, am făcut socoteli cu banii în fiecare seară, cum îi vedeam când eram mic pe părinții mei. Abia de patru-cinci ani încoace m-am echilibrat financiar și chiar mi-am permis, la cincizeci și ceva de ani, să am prima mea casă pe pământ, cu o curticică minusculă, dar în care am pus un măr, primul pom plantat de mine vreodată. Tradițional, un om e împlinit când a făcut un copil, a ridicat o casă și a sădit un pom. A trebuit să treacă o jumătate de veac ca să mă simt și eu un om adevărat.

(Mircea Cărtărescu, un scriitor în căutarea adevărului,
interviu realizat de Adrian Șchiop)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce tip de text este acesta? Argumentează-ți răspunsul?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?
- Ce fel de lucruri îl fac pe Mircea Cărtărescu să se simtă mândru?

2. Care este opinia ta despre felul în care pot ajunge oamenii *împlinirea personală*, în societatea contemporană? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 141

Școala pentru mine a fost o tortură. Îmi plăcea să citesc, eram foarte bun la istorie și la latină, dar la științe nu mă puteam descurca: undeva pe drum îmi pierdusem atenția și interesul și nu mai înțelegeam nimic. Nu mă puteam concentra deloc pe ce nu era „umanist”. Citeam pasionat romane, dar ecuațiile mă lăsau rece. În numere simțeam o lipsă de emoție și de căldură umană. Intuiția, care m-a ghidat în deciziile importante de mai târziu, încerca să se substituie creierului, dar nu reușea să organizeze sau să clarifice probleme matematice. Normal, pentru că sentimentul nu-și are loc în scăderi și adunări. [...] Mă amuză acum să mă descriu ca pe un elev incapabil, dar adevărul e că și școala era de vină pentru respingerea pe care o manifestam. Educația concepută ca o acumulare de informații și cunoștințe transmise mecanic e o greșeală care nu ține doar de sistemul comunist, dar funcționa din deplin în acei ani, așa cum continuă să funcționeze și azi în multe școli, chiar și în America. Prea des, în loc să fie încurajați să descopere viața și pe ei înșiși, elevii sunt transformați în automate care învață.

(Andrei Șerban, **O biografie**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identificeți în textul dat?
- De ce crezi că pe autor îl amuză faptul că se descrie ca pe un elev incapabil?

2. Care este opinia ta despre rolul educației? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 142

DAN: Eram mulțumit. Îmi găsisem un echilibru. Mă simțeam prețuit. Nu mai întâlneam ochii ăia neîncrezători, care păreau să spună în fiecare clipă: *Ce caută omul ăsta printre noi? Ce gânduri ascunse nutrește?* [...] M-am simțit bine de la început, din toate punctele de vedere.

MARIN: Totuși, dacă se poate, mai scurt.

DAN: Marine, așa cum te-am rugat acum trei ani: *Ajută-mă*. Ajută-mă să plec.

MARIN: Să pleci? Unde să pleci?

DAN: Oriunde.

MARIN: Dar ce s-a întâmplat? Te-ai certat cu cineva? [...] Ai făcut vreo boroboacă? Hai spune, s-o descurcăm. [...] Cât timp e omul în viață, totul se poate îndrepta.

DAN: Am ajuns să mă disprețuiesc singur.

MARIN: (ca să-i dea curaj) Și pe urmă, vorba ceea: un om care a greșit e mai prețios ca unul care n-a greșit. Fiindcă are experiență... Cu o singură condiție: să-și dea seama de greșeală. (Zâmbind, ca să-l încurajeze.)

(text adaptat după Aurel Baranga, *Rețeta fericirii*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Ce tip de text este acesta? Motivează-ți răspunsul.
- Care este opinia personajului Marin despre perfectibilitatea ființei umane?
- Care ar putea fi relația dintre personaje? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre importanța recunoașterii greșelilor comise? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 143

Hanoi, 5 decembrie 1957

Dragă Aurora,

[...] Am ajuns la Moscova la orele 7 seara [...] și mă pregăteam să petrec o noapte acolo, când, spre norocul meu [...] mi se spune de la Biroul lor de voiaj că am loc în *T.U. 104* și că pot pleca imediat. Asta însemna că în loc să călătoresc a doua zi 20 de ore cu 6 sau 7 escale chinuitoare, voi călători doar 6 ore cu o singură escală la Omsk. Acest *T.U. 104*, cu reacție, zboară la mare înălțime și e atât de impresionant încât te înspăimânți că poate trebuie să mori pentru îndrăzneala de a fi văzut acest spectacol atât de grozav: mai întâi mărimea navei, mai apoi iuțea ei de necrezut, apoi stabilitatea și perfecțiunea vitezei, în sfârșit puternicele turboreactoare capabile să te proiecteze noaptea sub cerul înghețat, strălucitor de o lumină bizară.[...] Mergeam în întâmpinarea răsăritului, ieșeam nu prin timp, ci prin viteză, din noapte și intram în zori, la o înălțime de vreo patru mii de metri. [...] Era o iluzie fantastică. Planeta era înfricoșătoare. Sunt unele spectacole care nu se pot suporta și cred că zborul în spațiul cosmic poate să ia mințile celui care va îndrăzni cel dintâi s-o facă.

(Marin Preda, **Scrisori către Aurora**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Consideri că registrul stilistic utilizat (*standard, specializat, colocvial* etc.) este adecvat scopului comunicării? Motivează-ți răspunsul.
- Ce tip de text este acesta? Precizează două dintre caracteristicile tipului de text identificat.

2. Care este opinia ta despre felul în care omul contemporan se raportează la *spectacolul oferit de Univers*? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 144

ARTICOLUL 32

- (1) Dreptul la învățătură este asigurat prin învățământul general obligatoriu, prin învățământul liceal și prin cel profesional, prin învățământul superior, precum și prin alte forme de instrucție și de perfecționare.
- (2) Învățământul de toate gradele se desfășoară în limba română. În condițiile legii, învățământul se poate desfășura și într-o limbă de circulație internațională.
- (3) Dreptul persoanelor aparținând minorităților naționale de a învăța limba lor maternă și dreptul de a putea fi instruite în această limbă sunt garantate; modalitățile de exercitare a acestor drepturi se stabilesc prin lege.
- (4) Învățământul de stat este gratuit, potrivit legii. Statul acordă burse sociale de studii copiilor și tinerilor proveniți din familii defavorizate și celor instituționalizați, în condițiile legii.
- (5) Învățământul de toate gradele se desfășoară în unități de stat, particulare și confesionale, în condițiile legii.
- (6) Autonomia universitară este garantată.
- (7) Statul asigură libertatea învățământului religios, potrivit cerințelor specifice fiecărui cult.

(Constituția României - Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?
 - Care sunt trăsăturile stilului funcțional în care se încadrează textul?
 - De ce crezi că dreptul la învățătură este un drept fundamental?
2. Care este opinia ta despre importanța cunoașterii drepturilor fundamentale ale cetățenilor? Susține această opinie cu argumente.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 145

ALEXANDRE: Suntem oare făcuți să trăim mereu în cușcă?

JEAN: Mi-e teamă că da. Ce rost are să schimbi cușca? Dar nu noi hotărâm! Mai bine să rămânem în aceeași cușcă.

ALEXANDRE: N-ai putea. Dacă te-ai plictisit deja, înseamnă că vrei să pleci în altă parte. Accepți deja aventura. Iar ceilalți ne împing mereu.

JEAN: Un colțisor mi-ar fi de-ajuns!

ALEXANDRE: Cât crezi că o să mai găsești colțisoare liniștite? Gata, s-a terminat cu ele. Vezi și tu, îi vezi, te asediază, te halesc.

JEAN: Ce-mi spui tu mă-ngrijorează și în același timp mă liniștește: plictisul înseamnă dorința aventurii, nerăbdarea aventurii. Dar nu, nu e deloc sigur. Eu mai rămân un pic, atât cât pot. Cu două-trei ființe pe care le iubesc. Nu vreau să le las singure.

ALEXANDRE: Eu cred că pot să mă dezleg. Nu vreau să fiu dat pe ușă afară, am să mă arunc în aventură înainte să mă alunge.

JEAN: Abisul fără capăt al aventurii. Saltul peste zid! Dar dacă dincolo e abisul?

ALEXANDRE: Oamenii au făcut primii pași pe lună. Au îndrăznit! Trebuie doar puțin mai multă îndrăzneală! N-am să aștept să fiu dat pe ușă afară.

(Eugen Ionescu, *Călătorii în lumea morților*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Ce tip de text este acesta? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre îndrăzneală? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 146

Cel mai ciudat lucru a fost atunci când eu însumi am început să citesc. Dintr-odată aproape, direct pe cuvinte și nu pe litere, așa cum se întâmplă de obicei. Le recunoșteam de parcă le-aș mai fi văzut undeva. Tata m-a aflat într-una din după-amiezile de vară, atunci când se întuneca mai târziu, și, deci, el sosea acasă pe vremea unei lumini gălbui, în camera mea, întins pe burtă. Adică stând cufundat cu nasul într-o carte și urmărind cu atenție nu pozele, ci semnele ce înnegreau hârtia. Eram absorbit probabil de cele aflate, așa că nu mi-am dat seama când a intrat. [...] I-am povestit, înflăcărându-mă încetul cu încetul, despre pășunile celor trei purceluși ce voiau să-și facă o casă, iar după ce și-au făcut, au început să vină să ceară adăpost tot felul de alte animale, și lupul cel rău ce voia să-i mănânce.

(text adaptat după Constantin Stan, **Gerda**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat :

- Ce tip de text este acesta (de exemplu: *narativ, descriptiv, argumentativ, informativ* etc.)? Motivează-ți răspunsul.
- Cum este sugerată pasiunea copilului pentru lectură?
- Din a cui perspectivă este povestită întâmplarea: a copilului sau a adultului? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre rolul lecturii în conturarea orizontului spiritual al unui copil/tânăr? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 147

Doar 2% dintre studenții României accesează conținut *online* folosind computerele din facultăți. Procentajul, extrem de scăzut față de cel al studenților străini, care trece de 60% în țările UE, arată cât de prost dotate sunt încă universitățile românești în privința laboratoarelor de informatică. Nu este exclus, însă, ca acest procentaj redus să fie și efectul accesului limitat pe care îl au încă studenții români în laboratoarele facultăților, acestea fiind de multe ori ținute mai degrabă pe post de muzeu decât de săli funcționale. Dacă accesarea Internetului din sălile facultăților lasă de dorit, nu la fel stau lucrurile când este vorba de a găsi informații necesare studiului folosind Internetul de acasă. Procentajul studenților care stau acasă și își caută cursuri, informații necesare studiului este de 93%. Datele sunt oferite de studiul *Tendințe în utilizarea instrumentului IT & C de către studenții români*, comandat de Intel România.

(Melania Mandas Vergu, ***Cât timp petrece generația Google pe internet***)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
 - a. Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.
 - b. Care crezi că este explicația disproporției dintre procentul studenților care accesează informația de la computerele facultății și procentul acelor care caută informații de acasă?
 - c. Consideri că registrul stilistic utilizat (*standard, specializat, colocvial* etc.) este adecvat scopului comunicării? Motivează-ți răspunsul.
2. Care este opinia ta despre *importanța Internetului* în educarea tinerei generații? Susține această opinie cu argumente.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 148

Eram în ultimul an de școală, la începutul verii, în fața ultimelor examene, stăteam cu ochii în carte, pe o pajiște, când am auzit motorul unui avion venind dinspre munte. Mă hotărâsem să intru în aviație, pentru care descopeream cu întârziere o pasiune neprevăzută și irevocabilă. Nu înțelegeam de ce așteptasem atâta, când nevoia zborului era în mine încă din copilărie. Frică nu-mi fusese niciodată, ca atâtor oameni, printre ei și în frunte fiind biata mea mamă, care mă ruga cu mâinile împreunate să aleg altceva. Dacă ezitasem cred că nu fusese altă cauză decât că nu mă socoteam vrednic. Altfel, încă din primele clase, când ascultasem o conferință despre aviație, începusem să învăț ce este avionul și cum zboară, toate mi se păreau simple și netede, veneau de la sine și se legau între ele, mi se părea că le aveam în cap de la naștere.

(text adaptat după Radu Tudoran, **Retragerea fără torțe**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat :

- Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.
- Care este elementul central în jurul căruia se concentrează mesajul textului?
- Ce motive susțin proiectele de viitor ale tânărului?

2. Care este opinia ta despre importanța alegerii unei profesii potrivite? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 149

Cartea reprezintă cel mai complex depozit al inteligenței omenești, înmagazinând în filele ei cunoștințe, sensibilitate, fapte pe care le păstrează intact un timp nedefinit. O carte o citești când vrei, cum vrei și ori de câte ori vrei. Acest prieten tăcut îți oferă ori de câte ori ai nevoie același răspuns fidel la fiecare întrebare și-l repetă cu nesfârșită răbdare până ce l-ai înțeles.

Cartea este atât de înțelegătoare, încât atunci când n-ai înțeles-o nu se supără, nu jignește, te așteaptă să revii. O carte te trimite la alte cărți și toate împreună formează baza trainică a culturii noastre. Toate celelalte mijloace de răspândire rămân subordonate cărții și subordonate vor rămâne oricât de mult se vor înmulți și perfecționa procedeele tehnice. În ciuda progresului rapid al științei, cartea rămâne nemuritoare în educarea și formarea personalității fiecărui om [...].

(Valentina Lupu, Cecilia Vasilescu, *Pledoarie pentru lectură*)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile autorului în textul de mai sus.
- Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Motivează-ți răspunsul.
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?

2. Care este opinia ta despre rolul cărții în formarea personalității unui om? Susține, cu argumente din text, din cultura ta generală sau din experiența personală, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 150

Îl botezai Lupu, nume potrivit purtării lui sălbatrice și demne.

Câinele acesta avea un suflet deosebit. Cu toate că era mort de foame, mânca încet, cu delicatețe și se ferea să-și ia îmbucătura de-a dreptul de pe pământ. Pentru ca să-i dovedesc că-l înțelegeam, nu-i mai aruncam carnea de-a dreptul pe pământ, ci i-o înveleam în hârtie. Fără-ndoială că a băgat de seamă aceasta, căci, pentru întâia oară, se hotărî să se așeze pe picioarele dindărăt și să mă privească în față.

Lupu era brun, un câine de rând și destul de voinic. [...]

— Sărmane Lupu! îi vorbeam, întinzându-i în semn deznădăjduit mâna printre gratii și cerșind un semn de încredere. [...] Hai, frate Lupule, apropie-te și lasă-mă să te mângâi!

După ce a ascultat săptămâni în șir plângerile mele deznădăjduite, s-a apropiat într-o bună zi, cu îndrăzneală. [...] În ziua aceea, mi s-a dat cea mai sinceră strângere de mână din câte am primit în viața mea.

(Panait Istrati, **Chira Chiralina**)

[Citește cu voce tare textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Ce tip de text este acesta (nativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre rolul animalelor de companie în dezvoltarea copiilor? Susține, cu argumente, opinia exprimată.